

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Daňové dopady konsolidačního balíčku
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Jakub Rakovský
Osobní číslo:	E22216
Studijní program:	B0413A050008 Ekonomika a management
Specializace:	Ekonomika a provoz podniku
Téma práce:	Daňové dopady konsolidačního balíčku
Zadávací katedra:	Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Zásady pro vypracování

Cílem práce je identifikace daňových dopadů na ekonomickou stránku podnikání ve vybraném odvětví.

- Daň z příjmu a její význam.
- Daň z přidané hodnoty a její význam.
- Představení vybraného podniku.
- Analýza výše daňových povinností u vybraného podniku.
- Formulace závěrů.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BŘEZINOVÁ, Hana. Rozumíme účetní závěrce podnikatelů. 5. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2023. ISBN 978-80-7676-672-3.
DUŠEK, Jiří. Daně z příjmu. 13. Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-1438-2.
HNÁTEK, Miloslav, 2024. Daňové a nedaňové náklady 2023. Praha: GRADA. ISBN 978-80-908801-0-8.
KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. Daňová teorie a politika. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.
POLANSKÁ, Pavla, Zdeněk KUNEŠ, Svatopluk GALOČÍK a Oto PAIKERT. DPH 2024: výklad s příklady. 20. Praha: Grada Publishing, 2024. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-5237-7.
ŠINDELÁŘ, Michal a Libuše MÜLLEROVÁ, Účetnictví a daně kapitálových obchodních společností pro všechny s. r. o. a a. s. Praha: Grada Publishing, 2022. ISBN 978-80-271-4397-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Vít Jedlička, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2024**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2025**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Michaela Kotková Stříteská, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Daňové dopady konsolidačního balíčku jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 04. 2025

Jakub Rakovský v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych na tomto místě poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Vítu Jedličkovi, Ph.D., za jeho odborné vedení, cenné rady a připomínky, které mi poskytl během zpracování této práce. Velké poděkování patří společnosti XYZ za poskytnutí podkladů a interních materiálů, bez kterých by tato práce nemohla vzniknout.

Zvláštní poděkování také patří mému nadřízenému a spolupracovnícům, jejichž pochopení a flexibilita mi umožnily efektivně skloubit pracovní povinnosti se studijními závazky.

ANOTACE

Tato bakalářská práce s názvem „Daňové dopady konsolidačního balíčku“ se zabývá analýzou daňových dopadů konsolidačního balíčku na vybranou hotelovou společnost XYZ. Práce komparuje daň z příjmů, daň z přidané hodnoty a odvody za zaměstnance podniku před a po zavedení konsolidačního balíčku, který vstoupil v platnost 1. ledna 2024.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daně, daň z příjmů, daň z přidané hodnoty, konsolidační balíček, ozdravný daňový balíček

TITLE

Tax Implications of The Consolidation Package

ANNOTATION

This bachelor's thesis titled "Tax Impacts of the Consolidation Package" analyzes the tax impacts of the consolidation package on a selected hotel company XYZ. The thesis compares income tax, value-added tax, and employee contributions of the company before and after the implementation of the consolidation package, which came into effect on January 1, 2024.

KEYWORDS

Taxes, income tax, value added tax, consolidation package, tax recovery package

OBSAH

ÚVOD.....	12
METODIKA	13
1 Daň z příjmů a její význam.....	15
1.1 Členění daně z příjmů	16
1.2 Daň z příjmů fyzických osob	16
1.2.1 Slevy na dani u fyzických osob	17
1.2.2 Daňové zvýhodnění u fyzických osob	19
1.3 Daň z příjmů právnických osob	19
1.3.1 Optimalizace zdanění.....	20
1.3.2 Daňová uznatelnost nákladů	21
1.3.3 Odčitatelné položky od základu daně u právnických osob.....	21
2 Daň z přidané hodnoty a její význam	24
2.1 Poplatník a plátce daně z přidané hodnoty	25
2.1.1 Kdy se stane FO či PO plátcem DPH	25
2.1.2 Identifikovaná osoba	26
3 Ostatní daňové příjmy státu	28
3.1 Příjmy na pojistném	28
3.2 Odvody za zaměstnance a zaměstnavatele v letech 2023 a 2024.....	28
3.3 Spotřební daně	29
4 Konsolidační balíček.....	30
4.1 Změny konsolidačního balíčku u FO / DPFO	30
4.2 Změny konsolidačního balíčku u PO / DPPO	32
5 Efektivní sazba daně a její výpočet.....	35
6 Dopady konsolidačního balíčku.....	36
6.1 Představení vybraného podniku.....	36

6.1.1	Organizační struktura společnosti.....	37
6.1.2	Zaměstnanci podniku v letech 2023 a 2024.....	38
6.1.3	Hospodářská situace společnosti v letech 2023 a 2024	39
7	Analýza daňových povinností u vybraného podniku.....	40
7.1	Analýza daně z příjmů v letech 2023 a 2024.....	40
7.1.1	Analýza daně z příjmů v roce 2023	40
7.1.2	Analýza daně z příjmů v roce 2024	41
7.1.3	Komparace daně z příjmů mezi lety 2023 a 2024	41
7.2	Analýza daně z přidané hodnoty v letech 2023 a 2024	42
7.2.1	Analýza daně z přidané hodnoty v roce 2023	42
7.2.2	Analýza daně z přidané hodnoty v roce 2024.....	45
7.2.3	Komparace daně z přidané hodnoty mezi lety 2023 a 2024.....	46
7.3	Analýza odvodů za zaměstnance v letech 2023 a 2024.....	48
7.3.1	Analýza odvodů za zaměstnance v roce 2023	48
7.3.2	Analýza odvodů za zaměstnance v roce 2024	49
7.3.3	Komparace odvodů za zaměstnance mezi lety 2023 a 2024.....	50
8	Formulace závěrů.....	52
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Organizační struktura hotelu XYZ	38
Obrázek 2: Graf základů DPH v jednotlivých měsících v roce 2023	43
Obrázek 3: Graf poměrů mezi odvedenou DPH a základem DPH v jednotlivých měsících v roce 2023.....	44
Obrázek 4: Graf základů DPH v měsících roku 2024.....	45
Obrázek 5: Graf poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH v jednotlivých měsících v roce 2024.....	46
Obrázek 6: Graf porovnání poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH mezi lety 2023 a 2024.....	48
Obrázek 7: Graf porovnání poměru nákladů na soc. a zdrav. pojištění k hrubým mzdám mezi lety 2023 a 2024.....	51

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Tabulka s výpočtem efektivní sazby daně u FO a PO	35
Tabulka 2: Hospodářské výsledky společnosti XYZ v tis. Kč.....	39

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení

DPFO – Daň z příjmů fyzických osob

DPH – Daň z přidané hodnoty

DPP – Dohoda o provedení práce

DPPO – Daň z příjmů právnických osob

OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná

PO – Právnická osoba

VH – výsledek hospodaření

ÚVOD

Daně jsou nedílnou součástí ekonomického systému každého státu a představují klíčový nástroj fiskální politiky. V souvislosti s potřebou konsolidace veřejných financí po období pandemie COVID-19 a nárůstu státního dluhu přistoupila vláda České republiky k implementaci tzv. konsolidačního balíčku, který vstoupil v platnost 1. ledna 2024. Tato legislativní změna přinesla řadu úprav v daňovém systému s cílem zvýšit příjmy státního rozpočtu a postupně snižovat rozpočtový deficit.

Daňový konsolidační balíček zahrnuje změny v různých oblastech daňového systému od daně z příjmů fyzických a právnických osob přes daň z přidané hodnoty až po změny v oblasti sociálního a zdravotního pojištění. Tyto změny se přímo dotýkají fungování podnikatelských subjektů, ovlivňují jejich nákladovou strukturu, cenovou politiku a v konečném důsledku i jejich konkurenceschopnost na trhu.

Hlavním cílem této bakalářské práce je identifikovat a analyzovat daňové dopady konsolidačního balíčku na vybranou hotelovou společnost XYZ. Práce se zaměřuje na porovnání daňového zatížení podniku před a po zavedení konsolidačního balíčku, přičemž důraz je kladen na tři klíčové oblasti, a to na daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a odvody za zaměstnance. Komplexní analýza těchto oblastí umožní zhodnotit, jak změny v daňové legislativě ovlivnily finanční situaci a daňovou zátěž zkoumané společnosti.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. Teoretická část se věnuje charakteristice jednotlivých daní, jejich významu v daňovém systému České republiky a změnám, které přinesl konsolidační balíček. Je zde vysvětlena problematika daně z příjmů, daně z přidané hodnoty a odvodů za zaměstnance. Praktická část se pak zaměřuje na aplikaci těchto teoretických poznatků na konkrétní podnik. Nejprve je představena vybraná hotelová společnost XYZ včetně její organizační struktury a hospodářské situace. Následně je provedena detailní analýza daňových povinností podniku v letech 2023 a 2024, tedy před a po implementaci konsolidačního balíčku.

METODIKA

Hlavním cílem této bakalářské práce je identifikovat daňové dopady na ekonomickou stránku podnikání ve vybraném podniku a odvětví. Aby bylo možné cíl naplnit, bude práce rozdělena do dvou částí. První částí využívá metody literární rešerše v oblasti daní z příjmů, daní z přidané hodnoty a legislativních změn, které proběhly. Informace pro bakalářskou práci jsou čerpány z legislativy platné k 31. 12. 2024, a také ze starších legislativních předpisů kvůli komparaci. Rešerše probíhá hlavně ze zdrojů Finanční správy České republiky, Ministerstva financí České republiky, Portálu veřejné správy České republiky, České správy sociálního zabezpečení a aktuálních daňových zákonů 2025, které budou sloužit k zajištění současné problematiky. První část práce se soustředí na popis daně z příjmů, daně z přidané hodnoty a odvody na pojistné v České republice. Dále se také věnuje změnám prostřednictvím vládního konsolidačního balíčku 2024 v České republice.

Druhá část vychází z poznatků části první a bude realizována ze dvou základních fází, které budou zaměřeny na sběr a analýzu aktuálních dat v kontextu daňové problematiky vybrané společnosti. V průběhu těchto fází se bude provádět nejen analýza, ale také zpracování a komparace informací, které umožní určit silné a slabé stránky současného stavu.

Sběr dat

V této etapě bude probíhat sběr dat podle předem definovaných postupů a metod, které jsou v souladu s cíli práce. Informace budou čerpány z interních i externích zdrojů, přičemž důraz bude kladen na relevantní dokumenty a materiály, jež mohou přispět k analýze daňové situace podniku. Jedná se hlavně o knižní zdroje, týkající se daní z příjmů, daně z přidané hodnoty a odvodů na pojistné. Dále proběhne sběr dat z internetových zdrojů, které poskytují aktuální informace o daňových změnách. Jedná se o web Finanční správy České republiky, Ministerstva financí České republiky, Českého statistického úřadu a web České správy sociálního zabezpečení.

Práce s rozvahami, výkazy zisku a ztrát a výkazy o úplných nákladech práce

V této etapě bude zpracována analýza účetních a finančních dokumentů společnosti, včetně výkazů zisku a ztrát, rozvah za roky 2023 a 2024, výkazů o úplných nákladech práce za rok 2023 a 2024 a výkazů realizace tržeb hotelu v jednotlivých měsících v letech 2023 a 2024. Tato analýza poskytne klíčové informace o daňovém zatížení a dalších aspektech s tím spojených, poté budou pomocí komparace zjištěny změny v daňovém zatížení v jednotlivých letech. Důraz

bude kladen na změny, které nastaly u daně z přidané hodnoty, daně z příjmů a odvodech za zaměstnance, což umožní přesně vyhodnotit vliv konsolidačního balíčku na vybraný podnik a odvětví.

Komparace proběhne po potřebných výpočtech, které umožní objektivní srovnání mezi jednotlivými sledovanými lety. U komparace daně z příjmu proběhne výpočet efektivní daňové sazby. U porovnání daně z přidané hodnoty bude proveden kalkulace poměru mezi odvedenou daní z přidané hodnoty a základem daně z přidané hodnoty v jednotlivých měsících let 2023 a 2024. Tato kalkulace umožní kvantifikaci efektivního daňového zatížení plynoucího z daně z přidané hodnoty v období před implementací daňového konsolidačního balíčku a po jeho uvedení v platnost. U komparace odvodů za zaměstnance proběhne kalkulace poměru mezi celkovými náklady na zdravotní a sociální pojištění a celkovými hrubými mzdami zaměstnanců.

1 Daň z příjmů a její význam

Daň z příjmů se řadí do takzvaných přímých daní, které jsou adresné, což znamená, že známe subjekt nebo předmět daně. Tato vlastnost umožňuje cílit daně na konkrétní skupiny občanů, ať už za účelem podpory znevýhodněných osob nebo naopak znevýhodnění určitých skupin (např. uživatelů ekologicky nevyhovujících automobilů). Na rozdíl od nepřímých daní, které jsou částečně skryté v cenách zboží, jsou přímé daně viditelnější a intenzivněji vnímané. Díky své adresnosti lépe vyhovují principu daňové spravedlnosti a mohou se lépe přizpůsobit platebním schopnostem jednotlivců (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 113).

Přímé daně však mají i negativní dopady. Mohou snižovat motivaci k práci, protože lidé mohou reagovat na zdanění pracovních příjmů omezením nabídky práce ve prospěch volného času. Zdanění úspor může vést k preferenci okamžité spotřeby na úkor tvorby úspor, což může mít nepříznivý vliv na ekonomický vývoj. Nejvýznamnější z přímých daní jsou v posledních desetiletích daně z příjmů (důchodové daně), které tvoří podstatnou část rozpočtových příjmů ve většině zemí (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 114).

Daň z příjmů nebo také osobní důchodová daň je jednou z nejznámějších daní daňového systému. Byla zavedena již v roce 1799 v Anglii. Daň je konstruována na přírůstkovém principu což znamená, že zasahuje jakékoliv změny v příjmech daňového poplatníka za vymezené období (Široký, 2015, s. 57).

V České republice má význam z ekonomického i sociálního hlediska. Mezi její hlavní aspekty se řadí například příjem pro státní rozpočet. Jedná se totiž o jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů. Podle Ministerstva financí České republiky tvořil příjem do státního rozpočtu z daně z příjmů 351 miliard Kč, tvoří tedy 18,1 % celého státního rozpočtu. Prostředky, které jsou touto formou získávané se poté využívají na financování veřejných služeb. Jde například o financování škol a studijních programů, financování nemocnic a zdravotnických zařízení nebo opatrování prostředků pro rodiny, důchodce či zdravotně postižené (Ministerstvo financí ČR 2024b).

Daň z příjmů také slouží jako nástroj k přerozdělování příjmů. Jinými slovy se jedná o redistribuci bohatství ve společnosti. Daňové sazby jsou v České republice dvě. Daň z příjmů je částečně progresivní, což znamená, že lidé s vyššími příjmy odvádějí vyšší procento svého příjmu než lidé s příjmy nízkými. Tento aspekt proto spravedlivěji rozkládá daňové břemeno obyvatel (Kubátová, 2015, s. 19).

Dalším z aspektů daně z příjmů je podpora veřejného prostředí. Prostředky získané touto formou se investují do oblastí, které z dlouhodobého hlediska přispívají k veřejnému blahobytu občanů. Jedná se například o výstavbu a údržbu veřejných institucí jako jsou například dopravní podniky. Dále se financují různé kulturní nebo ekologické projekty (Ministerstvo financí ČR, 2024a).

Daň z příjmů může sloužit také jako nástroj k regulaci ekonomického chování. Může se jednat o daňové úlevy a odpočty, které motivují občany k určitému chování. Jedná se například o spoření na důchod, investice do bydlení nebo podpora charit. Stát může také progresivněji zdanit bohatší vrstvy a může snižovat neefektivní nebo neetické nakupování (Vančurová, 2021, s. 44).

Poslední funkcí daně z příjmů je stimulace podnikatelského prostředí. I přes to, že je daň z příjmů pro podnikatele a firmy zátěž, stát do podnikatelského sektoru vrací prostředky pomocí státních zakázek. Hojně se tyto zakázky objevují v sektoru výzkumu a vývoje a zelené technologie (Kubátová, 2015, s. 19).

1.1 Členění daně z příjmů

Daň z příjmů ovlivňuje životní úroveň jednotlivců, fungování firem a celkovou ekonomickou aktivitu. Pro stát je proto hlavní udržet daňovou politiku efektivní a vyváženou. Stimulovat ekonomické prostředí je například stejně důležité, jako zabezpečit dostatek prostředků pro veřejný sektor. Daň z příjmů se dělí na daň z příjmů fyzických osob (dále jen DPFO) a na daň z příjmů právnických osob (dále jen DPPO).

1.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob neboli DPFO, platí obyvatelé, kteří mají jeden ale i různé typy příjmů. Příjmy fyzických osob se člení do pěti základních kategorií podle Zákona o dani z příjmů. Sazba daně je momentálně 15 % pro část základu daně do 36násobku průměrné mzdy a 23 % pro základ daně nad 36násobek průměrné mzdy (Portál veřejné správy, 2022).

První z pěti kategorií jsou příjmy ze závislé činnosti, které definuje paragraf §6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Do této kategorie spadají příjmy na základě pracovní smlouvy, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Jedná se tedy o mzdy, platy nebo benefity od zaměstnavatele (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Druhá kategorie pojednává o příjmech z podnikání a jiných samostatně výdělečných činnostech. Tuto kategorii definuje paragraf §7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Příjmy, které se

do této kategorie započítávají, pocházejí z podnikání na základě živnostenského oprávnění nebo jiné samostatné činnosti. Příjmy do tohoto paragrafu proto započítávají například řemeslníci nebo realitní makléři (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Třetí kategorie daně z příjmů fyzických osob hovoří o příjmech z kapitálového majetku, kterou paragraf §8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů vykládá jako příjem plynoucí z finančních investic nebo vlastnictví kapitálových aktiv, které nejsou spojeny s přímým podnikáním nebo zaměstnáním. Jedná se například o podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu, podíly na zisku tichého společníka, úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Čtvrtou kategorií zastávají příjmy z nájmu, kterou definuje paragraf §9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Do této skupiny náleží příjmy z pronájmu nemovitostí nebo movitého majetku (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Pátá kategorie jsou ostatní příjmy, o kterých pojednává paragraf §10 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. V této skupině jde hlavně o příjmy, které nespádají do předešlých kategorií. Jedná se například o příjmy z prodeje majetku, příležitostné příjmy nebo výhry (Zákon č. 586/1992 Sb.).

1.2.1 Slevy na dani u fyzických osob

Využití sociálních standardních daňových slev je podmíněno splněním zákonných požadavků a doložením příslušných skutečností předepsaným způsobem. Tyto slevy plní sociální funkci a napomáhají k vhodné redistribuci příjmů. Jejich účelem je brát v úvahu nejen sociální situaci samotného poplatníka, ale do jisté míry i celé jeho domácnosti (Vančurová a Zídková, 2022, s. 161).

Sociální standardní slevy můžeme rozdělit do dvou kategorií: první zahrnuje slevy, které poplatník uplatňuje na svou osobu, druhá obsahuje slevy na vyživované osoby, které poplatník uplatňuje na některé členy své domácnosti (Vančurová a Zídková, 2022, s. 161).

Základní sleva je vždy uplatňována v plné (roční) výši. Jejím cílem je zajistit každému poplatníkovi minimální nezdaněný příjem, který v současnosti činí 200 000 Kč. Na tuto základní slevu má nárok každý poplatník, a to vždy v celé částce (Vančurová a Zídková, 2022, s. 161).

Další slevou, kterou si poplatník může uplatnit, je základní sleva na invaliditu ve výši 2 520 Kč ročně. A to tehdy, pokud pobírá invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně.

Tento nárok trvá i v případě, že invalidní důchod zanikl kvůli souběžnému pobírání starobního důchodu (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Pro invaliditu třetího stupně existuje rozšířená sleva ve výši 5 040 Kč ročně. Tuto slevu může uplatnit poplatník, kterému byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod podmíněný invaliditou třetího stupně. Stejně jako u invalidity prvního nebo druhého stupně, nárok na slevu zůstává zachován i když zanikl nárok na invalidní důchod kvůli souběhu se starobním důchodem. Držitelé průkazu ZTP/P mají nárok na slevu ve výši 16 140 Kč ročně (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Sleva pro studenty byla dříve dostupná poplatníkům, kteří se soustavně připravovali na budoucí povolání. Studium bylo posuzováno podle zákona o státní sociální podpoře, tedy stejným způsobem jako při uplatňování sociálních dávek. Další podmínkou byl věk, student nesměl dosáhnout 26 let (Vančurová a Zídková, 2022, s. 161).

Poplatník si také může uplatnit slevu na druhého z manželů, pokud splní dvě podmínky. Jednou z nich je, že poplatník žije ve společně hospodařící domácnosti s manželem a zároveň s vyživovaným dítětem mladším tří let. Druhou podmínkou je vlastní příjem manžela, který nesmí za zdaňovací období překročit hranici 68 000 Kč. Daňová sleva na manžela dosahuje roční částky 24 840 Kč. Pokud je manžel držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se tato částka na dvojnásobek, tedy na 49 680 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Do vlastního příjmů manžela se pro účely této slevy nezapočítává několik typů příjmů. Mezi ně patří různé sociální dávky jako jsou dávky pro zdravotně postižené, dávky v hmotné nouzi, dávky státní sociální podpory a pěstounské péče (kromě odměny pěstouna). Dále se nezahrnují příspěvky na péči a sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a stavební spoření. Z příjmů se také vylučují stipendia pro studenty, příjmy z péče o osoby s nárokem na příspěvek na péči, příjmy vzniklé porušením podmínek osvobození nebo nezdanitelné části základu daně, a příjmy druhého z manželů v případě společného jmění manželů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Od roku 2015 se v daňovém systému objevila daňová sleva za umístění dítěte do předškolního zařízení. Tato sleva byla spíše známá pod názvem „školkovné“ a jeden z rodičů si mohl uplatnit až 17 300 Kč (Vančurová a Zídková, 2022, s. 166).

1.2.2 Daňové zvýhodnění u fyzických osob

Daňové zvýhodnění na dítě může využít jeden z poplatníků, který má zákonnou vyživovací povinnost k dítěti a zároveň s ním žije ve společně hospodařící domácnosti. Pro účely tohoto zvýhodnění se za dítě považuje každé nezletilé dítě a také dítě do věku 26 let, které nepobírá invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a současně se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo nemůže studovat či pracovat z důvodu nemoci nebo dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, případně je uznáno invalidním ve třetím stupni (Zákon č. 586/1992 Sb.). Od roku 2015 je výše této slevy odstupňována podle počtu dětí žijících s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, přičemž v průběhu let došlo k několika navýšením, zejména u daňového zvýhodnění na druhé a třetí dítě (Vančurová a Zídková, 2022, s. 165). Daňové zvýhodnění na první dítě je v roce 2025 15 204 Kč, na druhé 22 320 Kč a na třetí 27 840 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb.).

1.3 Daň z příjmů právnických osob

Tuto daň platí právnické osoby (dále jen PO). Jedná se o společnosti, družstva, spolky a další subjekty. Daň se stejně jako u fyzické osoby počítá z daňového základu, obvykle daňový základ tvoří rozdíl mezi výnosy a náklady daného subjektu (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Poplatníky daně jsou tedy právnické osoby se sídlem v České republice. Společnosti daní dosažené příjmy vzniklé na území České republiky i v zahraničí. Pokud má ale právnická osoba sídlo mimo Českou republiku, daní pouze příjmy dosažené na území České republiky. Osvobození od daně z příjmů pro právnické osoby mohou podléhat subjekty jako například státní fondy nebo veřejnoprávní instituce. Částečně jsou z DPPO osvobozeny neziskové organizace (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Předmětem daně jsou veškeré příjmy z podnikatelské činnosti. Jedná se o prodej zboží a služeb, provoz živnosti. Dále jsou předmětem daně příjmy z kapitálového majetku jako dividendy, úroky a podíly na zisku. V neposlední řadě také příjmy z pronájmu nemovitostí či movitého majetku. Předmětem daně mohou být i další příjmy uvedené v paragrafu §18 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Základem daně z příjmů právnických osob je rozdíl mezi zdanitelnými výnosy, které jsou ku příkladu tržby z prodeje výrobků nebo služeb, výnosy z prodeje majetku nebo úroky, a daňově uznatelnými náklady, což jsou veškeré náklady, které souvisejí s dosažením, zajištěním a udržením zisku. Jedná se tak například o mzdy, materiál a odpisy dlouhodobého majetku.

Dále se základ daně ještě upravuje podle daňové legislativy přičtením nedaňových nákladů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Sazba daně z příjmů právnických osob je od 1. 1. 2024 stanovena na 21 %. Pro základní investiční fondy je určena na 5 %. Firmy si mohou od základu daně odečíst daňové odpočty, které jsou zákonem stanoveny. Hovoří se zde o odpočtu na výzkum a vývoj, převodu daňové ztráty do následujících let a dary na veřejně prospěšné účely (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Výpočet daňové povinnosti podle paragrafu §18 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů je definováno následovně „*daň se vypočte jako součin základu daně sníženého o položky snižující základ daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů a sazby daně*“ (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Právnické osoby v České republice mají povinnost podávat daňové přiznání za každé zdaňovací období, což bývá zpravidla jeden kalendářní rok. Daňové přiznání za předchozí kalendářní rok se musí podat nejpozději do 2. května následujícího roku elektronicky. Pokud firma podléhá povinnosti provést audit nebo daňové přiznání podává za firmu daňový poradce, termín je stanoven na 1. července následujícího roku. Splatnost daně z příjmů je stanovena na stejné termíny (Finanční správa ČR, 2024a).

Daň z příjmů právnických osob se poté platí pomocí záloh, které jsou vypočítány podle předešlé daňové povinnosti. Pokud byla daňová povinnost mezi 30 tisíci až 150 tisíci Kč, PO musí hradit vypočítané zálohy pololetně. Pokud daňová povinnost přesáhne 150 tisíc Kč, právnická osoba má povinnost hradit vypočítané zálohy čtvrtletně (Finanční správa ČR, 2024b).

Daň obnáší také speciální režimy. Jedná se například o zvláštní zdanění některých příjmů. Příkladem zde může být srážková daň na podíly ze zisku, která činí 15 %, stejně jako u fyzických osob. Dalším příkladem jsou neziskové organizace, ty daní pouze příjmy z podnikatelské činnosti, nikoliv příjmy spojené s jejich hlavním záměrem (Zákon č. 586/1992 Sb.).

1.3.1 Optimalizace zdanění

Každý daňový subjekt se přirozeně snaží co nejvíce snížit svou daňovou povinnost. Stát s tímto jednáním počítá a zároveň se ho snaží využít k usměrnění daňových subjektů požadovaným směrem. Díky tomuto principu mohou daně plnit jak alokační, tak stimulační funkci. Optimalizace zdanění začíná využitím daňových úspor. Ty vznikají, když daňový subjekt aplikuje všechny zákonné možnosti ke snížení daňového základu ať už prostřednictvím

alternativních postupů definovaných v daňovém zákoně nebo pomocí povolených úprav daňového základu při dodržení zákonných podmínek (Vančurová a Zídková, 2022, s. 32).

Součástí tohoto procesu je také uplatnění všech možných odpočtů od základu daně a daňových slev. Když stát vytváří příležitosti pro daňové úspory, například rozšiřováním daňových slev, vědomě se vzdává části svých potenciálních příjmů z daní (Vančurová a Zídková, 2022, s. 32).

1.3.2 Daňová uznatelnost nákladů

Daňově uznatelné náklady jsou podle zákona o daních z příjmů definovány jako výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Při posuzování daňové uznatelnosti je klíčové zvážit, zda daný náklad přímo přispívá k dosažení nebo udržení příjmů podniku (Portál POHODA, 2021).

Pro uznání nákladu jako daňově účinného nestačí jen rozhodnutí účetní jednotky, ale je nezbytné doložit jeho skutečný vznik prostřednictvím příslušných dokumentů, jako jsou účetní či daňové doklady nebo smlouvy. Kromě prokazatelnosti vzniku nákladu je také nutné zajistit jeho časovou souvislost s příslušným účetním obdobím (Portál POHODA, 2021).

Do základu daně nelze zahrnout ani výdaje na reprezentaci, jako je pohoštění obchodních partnerů nebo bezúplatná plnění. Je zásadní správně rozlišovat mezi těmito náklady a výdaji na reklamu a propagaci, které jsou daňově uznatelné (Vančurová a Zídková, 2022, s. 117).

Zákon sám definuje určitou hranici mezi reprezentací a propagací. Bezúplatné poskytnutí reklamních předmětů v hodnotě do 500 Kč (s výjimkou zboží podléhajícího spotřební dani), které jsou označeny jménem, ochrannou známkou nebo názvem propagovaného zboží či služby, se nepovažuje za náklad na reprezentaci a lze je zahrnout do základu daně (Vančurová a Zídková, 2022, s. 117). Od 1. ledna 2024 také zanikla daňová uznatelnost tichého vína, kterou využívalo mnoho firem a podnikatelů (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Náklady, které nejsou přímo spojené s generováním, zabezpečením nebo udržováním zdanitelných příjmů společnosti, jsou klasifikovány jako daňově neuznatelné. Jinými slovy, jde o výdaje, které nesouvisí bezprostředně s hlavní ekonomickou činností podniku a jeho schopností vytvářet zisk podléhající zdanění (Portál POHODA, 2021).

1.3.3 Odčitatelné položky od základu daně u právnických osob

Ze zákona o dani z příjmů je zřejmé, že odpočty, které lze odečíst od základu daně z příjmů právnických osob, mají jasně stanovené pořadí, které musí každá účetní jednotka dodržet. Jako první se od základu daně odečítají právě odčitatelné položky, jako je daňová ztráta, odpočet

výdajů na projekty výzkumu a vývoje a odpočet na podporu odborného vzdělání. Dále se do odečitatelných položek počítají dary neboli bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely. Maximálně však jde u bezúplatných plnění odečíst pouze 10 % základu daně po snížení o ostatní odčitatelné položky (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Pokud je výsledek hospodaření před zdaněním, upravený pro účely stanovení základu daně z příjmů, záporný, jedná se o daňovou ztrátu. Jinými slovy, daňová ztráta představuje situaci, kdy uznané daňové náklady za zdaňovací období převýšily zdanitelné příjmy (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Daňově uznanou ztrátu je možné využít k snížení daňového základu, přičemž existují dvě možnosti jejího uplatnění. První možností je zpětné uplatnění ve dvou bezprostředně předcházejících zdaňovacích obdobích před obdobím, kdy ztráta vznikla. Druhou možností je uplatnění v pěti následujících zdaňovacích obdobích po vzniku ztráty. Daňový poplatník má také možnost se vzdát práva na budoucí uplatnění daňové ztráty, což musí oznámit finančnímu úřadu v termínu pro podání daňového přiznání za období, ve kterém byla ztráta vykázána (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Do odpočtu výdajů na projekty výzkumu a vývoje lze zahrnout pouze ty výdaje, které zákon o daních z příjmů výslovně určuje jako způsobilé pro tento odpočet. Například výdaje na služby lze zahrnout jen velmi omezeně. Další podmínkou je, že na realizaci těchto projektů nesmí být čerpána žádná podpora z veřejných zdrojů, a to ani v případě, že by tato podpora nepokrývala všechny vynaložené výdaje. Pokud chce poplatník tento odpočet využít, musí finančnímu úřadu předložit Oznámení o záměru odečíst od základu daně odpočet na podporu výzkumu a vývoje, na které musí navazovat schválená projektová dokumentace (Vančurová a Zídková, 2022, s. 118).

Odpočet na podporu odborného vzdělávání se skládá ze dvou částí: odpočtu na pořízení majetku pro odborné vzdělávání a odpočtu výdajů na žáka či studenta. Tento odpočet vyžaduje spolupráci mezi školou a subjektem s oprávněním v příslušném oboru, kde probíhá část vzdělávání na základě smlouvy. Za odborné vzdělávání se považuje praktické vyučování u středních škol, část akreditovaného programu u vysokých škol a odborná praxe u vyšších odborných škol realizovaná na pracovišti smluvní osoby (Vančurová a Zídková, 2022, s. 120).

Odpočet na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání se skládá z několika složek. Poplatník může odečíst 110 % vstupní ceny majetku, pokud je jeho prvním vlastníkem, pořídil ho pro účely odborného vzdělávání a využívá ho pro vzdělávání více než 50 % provozní doby

ve třech po sobě jdoucích zdaňovacích obdobích. Pokud je majetek využíván pro odborné vzdělávání v rozsahu 30 % až 50 % provozní doby, může poplatník odečíst 50 % vstupní ceny tohoto majetku (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Odpočet lze uplatnit také u majetku pořízeného formou finančního leasingu, kdy původní vlastník je prvním vlastníkem a leasingové splátky jsou daňově uznatelným výdajem. V tomto případě činí odpočet 110 % vstupní ceny, pokud je majetek využíván pro odborné vzdělávání více než 50 % doby provozu. Při využití majetku pořízeného na leasing pro odborné vzdělávání v rozsahu 30 % až 50 % provozní doby lze odečíst 50 % vstupní ceny. Tento odpočet lze uplatnit pouze u hmotného majetku zařazeného v odpisové skupině 1, 2 nebo 3 a u softwaru s oceněním vyšším než 80 000 Kč (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Druhá část tohoto odpočtu se vypočítá jako součin částky 200 Kč a celkového počtu hodin, které žák nebo student strávil na pracovišti poplatníka. Počet hodin se násobí počtem žáků nebo studentů. Tento odpočet představuje paušální částku, která není podmíněna prokázáním konkrétních vynaložených nákladů a má kompenzovat výdaje spojené s odborným dohledem a dalšími omezeními, která souvisejí s přítomností studentů na pracovišti (Zákon č. 586/1992 Sb.).

Od základu daně sníženého o výše vypsané odčitatelné položky lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění poskytnutého různým subjektům včetně obcí, krajů, organizačních složek státu a právnických osob se sídlem v ČR, a to na účely jako věda, vzdělávání, kultura, školství, podpora mládeže, ochrana zvířat, sociální a zdravotnické účely a další. Bezúplatná plnění lze poskytnout také fyzickým osobám s bydlištěm v ČR, které jsou poskytovateli zdravotních služeb, provozují školy nebo zařízení na ochranu zvířat, a také osobám pobírajícím invalidní důchod nebo nezletilým dětem závislým na péči jiné osoby (Zákon č. 586/1992 Sb.).

V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně sníženého podle § 34, avšak pro zdaňovací 2022 až 2026 byl tento limit pro fyzické osoby zvýšen na 30 %. Pro právnické osoby byl limit zvýšen od roku 2022 až do roku 2027. Minimální hodnota bezúplatného plnění musí činit alespoň 2 000 Kč. U hmotného majetku je hodnotou bezúplatného plnění nejvýše zůstatková cena majetku nebo hodnota zachycená v účetnictví (Zákon č. 586/1992 Sb.).

2 Daň z přidané hodnoty a její význam

Nepřímé daně v EU jsou nejpokročilejší v procesu harmonizace daňových systémů, protože jsou součástí ceny zboží a služeb a jejich výběr je úzce spojen s přechodem zboží přes hranice států (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 118).

Daň z přidané hodnoty (dále DPH) je moderní všeobecnou daní ze spotřeby, která se vztahuje na dodání zboží, poskytování služeb, převod nemovitostí a dovoz zboží. Má lineární a diferencovanou sazbu (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 119).

Daň z přidané hodnoty má ve světě několik zásadních ekonomických, fiskálních a regulačních významů. Jedna se také o jeden z nejdůležitějších zdrojů příjmů státního rozpočtu a má vliv na ekonomické prostředí a chování spotřebitelů i podnikatelů (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 119).

Podle ministerstva financí daň tvořila za rok 2023 365 miliard Kč. Jedná se tedy o 19,1 % všech příjmů do státního rozpočtu. Prostředky získané touto formou poté financují veřejné služby jako nemocniční zařízení, školství, dopravní infrastrukturu nebo různé ekologické projekty (Ministerstvo financí ČR, 2024b).

Tato nepřímá daň zatěžuje většinu zboží i služeb, což zajišťuje rovnoměrné rozložení daňového břemene pro běžného obyvatele. Konečný spotřebitel platí DPH při každém nákupu zboží nebo služeb. Jedná se tak o pravidelný přísun prostředků do státního rozpočtu. I když DPH platí spotřebitel, odvádí ho poté příslušnému finančnímu úřadu jednotliví podnikatelé, kteří mají tuto povinnost (Široký, 2015, s. 73).

Dalším z významných pilířů daně z přidané hodnoty je podpora fiskální stability. DPH se vybírá v celých dodavatelských řetězcích, a i v ekonomických krizích je její výběr stabilní. Spotřeba základního zboží a služeb je zpravidla kontinuální, proto jeden z nejdůležitějších přísunů prostředků do státního rozpočtu není ohrožen. (Kubátová, 2015, s. 19).

Pomocí nepřímých daní se dá také regulovat spotřeba a podporovat státní politika. Český systém daně z přidané hodnoty má momentálně dvě sazby: základní 21 % a sníženou 12 %. Tento systém umožňuje podporovat určité sektory nebo ovlivňovat spotřebu konečných spotřebitelů. Stát může například zvyšovat či snižovat sazby na zboží nebo služby a záměrně tím regulovat poptávku (Zákon č. 235/2004 Sb.) a (Kubátová, 2015, s. 19).

Daň z přidané hodnoty je také efektivní nástroj vnitřního trhu v Evropské unii. DPH ulehčuje integraci České republiky do zahraničních trhů. Systém daně z přidané hodnoty je ve všech

státech EU, proto je jeho použití v praxi standardizováno směrnicemi rady EU. Tyto úpravy usnadňují obchod mezi členskými státy. Firmy mohou například využívat přeshraničního plnění DPH, také známému jako „reverse charge“. Tato funkce eliminuje dvojí zdanění zboží nebo služeb a usnadňuje tak obchodování pro obě zúčastněné strany (Široký, 2015, s. 73).

Jedním z dalších důležitých aspektů této daně je podpora transparentnosti plátců daně. Daň z přidané hodnoty nese pro plátce povinnost evidence veškerých nákupů a prodejů kvůli výpočtu a správnému odvedení daně. Stát a příslušné finanční úřady tak dokáží omezit šedou ekonomiku a podpořit transparentní a konkurenceschopné ekonomické prostředí (Široký, 2015, s. 73).

2.1 Poplatník a plátce daně z přidané hodnoty

V systému daně z přidané hodnoty v České republice jsou poplatník a plátce dvě odlišné role. Každý z nich má odlišný význam a povinnosti. Poplatník je osoba nesoucí daňové břemeno. Je to ten, kdo platí při koupi zboží nebo služeb daň z přidané hodnoty. Nejčastěji jde o konečného spotřebitele, který nakupuje od podnikatelů, kteří jsou do systému DPH zahrnuti. Jako příklad se uvádí nákup potravin v supermarketu, kdy je DPH již zahrnuta v ceně a konečný spotřebitel ji tudíž platí (Müllerová a Molín, 2020, s. 158).

Na druhé straně plátce DPH je osoba povinná k dani. Vybírá daň od poplatníků při prodeji zboží a služeb. Dále poté musí příslušnou daň vypočítat a odvést přidělenému finančnímu úřadu (Müllerová a Molín, 2020, s. 158).

2.1.1 Kdy se stane FO či PO plátcem DPH

Podnikatel se podle Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty do roku 2024 stával plátcem DPH v několika situacích: pokud měl sídlo v tuzemsku a jeho obrat za nejvýše 12 po sobě jdoucích měsíců přesáhnul 2 000 000 Kč. Podnikatel se stával plátcem od prvního dne druhého měsíce následujícího po tomto překročení. Od roku 2025 se podnikatel stává plátcem, pokud má sídlo v tuzemsku a jeho obrat od 1. 1. 2025 až do 31. 12. 2025 přesáhne hranici 2 000 000 Kč. Podnikatel se nyní stává plátcem až od 1. 1. následujícího roku. Dále při nabytí majetku určeného k ekonomické činnosti na základě rozhodnutí o privatizaci podle zákona o převodu státního majetku nebo koupí obchodního závodu od plátce, kdy se plátcem stává ke dni nabytí majetku. Také se stává plátcem v případě přeměny právnické osoby, pokud na něj přechází majetek právnické osoby, která byla plátcem, přičemž plátcem se stává dnem zápisu této přeměny do veřejného rejstříku nebo jiné příslušné evidence (Zákona č. 235/2004 Sb).

Podnikatel se stává plátcem DPH za určitých podmínek: pokud při přeměně právnické osoby přechází její jmění na podnikatele, plátcem se stává dnem zápisu této přeměny do veřejného rejstříku nebo odpovídající evidence. Dále pokud má sídlo v tuzemsku a poskytuje služby nebo prodává zboží s místem plnění v tuzemsku, přičemž jde o služby nebo prodeje na dálku uskutečněné prostřednictvím provozovny mimo tuzemsko, plátcem se stává ode dne poskytnutí těchto služeb či dodání zboží. Rovněž se stává plátcem, pokud jako člen skupiny dodá zboží nebo poskytne služby s místem plnění v tuzemsku prostřednictvím části umístěné mimo tuzemsko, plátcem se stává dnem tohoto plnění, kromě případů, kdy je povinnost přiznat daň na straně příjemce. Dále se také stává plátcem dědic pokračující v ekonomické činnosti. Dědic po zemřelém plátcí přebírá plátcovství dnem přechodu daňové povinnosti zůstavitele (Portál veřejné správy, 2024).

Pokud podnikatel překročí limit k registraci k dani z přidané hodnoty, vznikne mu povinnost podat přihlášku do 15 dnů od skončení kalendářního měsíce, kdy stanovený obrat překročil nebo kdy se stal plátcem. Pokud se podnikatel rozhodne kvůli uskutečněnému plnění podat přihlášku k registraci dobrovolně, stává se plátcem následující den ode dne oznámení rozhodnutí o registraci (Zákon č. 235/2004 Sb.).

2.1.2 Identifikovaná osoba

Zákon myslí i na výjimky. Jedná se například o identifikovanou osobu. Je to osoba, která není plátcem daně, ale je povinná k dani. Podle paragrafu §6g Zákona č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty osoba povinná k dani, která není plátcem, nebo právnická osoba nepovinná k dani, se stává identifikovanou osobou, pokud na území České republiky pořizuje zboží z jiného členského státu, které podléhá dani. Výjimkou je zboží pořízené prostřední osobou v rámci zjednodušeného režimu třístranného obchodu v rámci Evropské unie. Identifikovanou osobou se stává ode dne, kdy poprvé pořídí takové zboží (Zákon č. 235/2004 Sb.).

Dále se také identifikovanou osobou stává osoba povinná k dani, která má sídlo nebo provozovnu v České republice a není plátcem DPH, se stává identifikovanou osobou v den, kdy přijme zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku od osoby, která nemá v České republice sídlo ani provozovnu. Toto plnění může zahrnovat: poskytnutí služby, dodání zboží spojené s instalací nebo montáží, nebo dodání zboží prostřednictvím soustav či sítí (Zákon č. 235/2004 Sb.).

Podle paragrafu §6j Zákon č. 235/2004 Sb. osobu povinnou k dani, která není plátcem a plánuje uskutečňovat vybraná plnění v rámci režimu Evropské unie nebo dovozního režimu zvláštního

režimu jednoho správního místa, se stává identifikovanou osobou ode dne následujícího po oznámení rozhodnutí o její registraci. Tato situace nastává, pokud má sídlo v České republice, nebo provozovnu v tuzemsku, přičemž na území Evropské unie nemá sídlo. Pokud odeslání či přeprava zboží začíná v tuzemsku a dodání tohoto zboží odpovídá vybraným plněním, nebo pokud má sídlo či provozovnu v Norském království, a současně nemá sídlo ani provozovnu na území Evropské unie (Zákon č. 235/2004 Sb.).

Režim jednoho správního místa (OSS), slouží k odvádění DPH v České republice u specifických plnění, které jsou poskytována koncovým spotřebitelům v jiných členských státech EU a u nichž má dodavatel povinnost odvést DPH ve státě, kde dochází ke spotřebě. Dodavatel, který využívá OSS, se do tohoto režimu registruje a následně odvádí pouze v jednom členském státě EU, konkrétně v České republice, přestože se jedná o přeshraniční transakce v rámci Evropské unie (Finanční správa ČR, 2025).

Paragraf §6j Zákon č. 235/2004 Sb. také zmiňuje, že osoba povinná k dani, jež není plátcem DPH, se stává identifikovanou osobou, pokud má v České republice sídlo nebo provozovnu a nemá sídlo na území Evropské unie. Tento status získává také v případě, že jako zprostředkovatel bude vykonávat povinnosti spojené s použitím dovozního režimu jménem a na účet osoby uskutečňující vybraná plnění. Identifikovanou osobou se stává ode dne následujícího po oznámení rozhodnutí o registraci (Zákon č. 235/2004 Sb.).

V poslední řadě hovoří paragraf §6l Zákona č. 235/2004 Sb. o osobě povinné k dani, která má sídlo nebo provozovnu v České republice a není plátcem DPH, se stává identifikovanou osobou ode dne následujícího po oznámení rozhodnutí o její registraci, pokud splní jednu ze dvou následujících podmínek. První podmínkou je, pokud přijme zdanitelné plnění s místem plnění v tuzemsku od osoby, která nemá v České republice sídlo ani provozovnu a poskytne službu, dodá zboží spojené s instalací či montáží nebo dodá zboží prostřednictvím soustav či sítí. Druhou podmínkou je poskytnutí služby, jejímž místem plnění je jiný členský stát, v souladu s § 9 odst. 1, s výjimkou služby, která je v daném členském státě osvobozená od daně (Zákon č. 235/2004 Sb.).

Identifikovaná osoba má povinnost podat přihlášku k registraci do 15 dnů ode dne, ve kterém se identifikovanou osobou stala. Fyzická nebo právnická osoba může také podat přihlášku k registraci dobrovolně (Zákon č. 235/2004 Sb.).

3 Ostatní daňové příjmy státu

Česká republika má ve svém rozpočtu další příjmy, které jsou známé spíše jako pojištění. V roce 2024 tvořilo povinné pojistné 39 % příjmů do státního rozpočtu. Kromě DPH, DPFO a DPPO je další příjem, který ovlivnil rozpočet daň spotřební. Ta tvořila v roce 2024 ve státním rozpočtu 8,4 % (Ministerstvo financí ČR, 2024a).

3.1 Příjmy na pojistném

Mezi hlavní ostatní daňové příjmy patří především pojistné na sociální pojištění, které představuje nejvýznamnější příjem veřejných rozpočtů a tvoří velkou část všech daňových příjmů v ČR. Skládá se z pojistného na důchodové pojištění (financující starobní, invalidní a pozůstalostní důchody), veřejného zdravotního pojištění (financujícího zdravotní péči) a nemocenského pojistného (pro výplatu nemocenských dávek). Při detailnější analýze jednotlivých složek pojistného lze zjistit, že ne zcela splňuje všechny definiční znaky daně, například zdravotní pojištění směřuje přímo do pokladen zdravotních pojišťoven, které nejsou zcela veřejnými rozpočty, a důchodové i nemocenské pojištění obsahuje určitou míru ekvivalence, kdy výše budoucích plateb závisí na výši odvedeného pojistného (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 119).

Ve veřejném zdravotním pojištění jsou pojištěni všichni s trvalým pobytem v ČR. Jedná se o zaměstnance (pojistné odvádí zaměstnavatelé), osoby samostatně výdělečně činné (dále OSVČ) a státní pojištěnce (děti, studenti, důchodci), za které platí stát. Důchodové pojištění se týká pouze zaměstnanců a OSVČ. Do ostatních daňových příjmů někteří autoři řadí také místní daně (u nás nazývané místními poplatky), které se pohybují na pomezí daňových příjmů a poplatků. Jsou spravovány municipalitami a plynou do jejich rozpočtů, příkladem může být poplatek ze psů nebo poplatek za užívání veřejného prostranství. O jejich zavedení a výši rozhoduje sama obec (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 120).

3.2 Odvody za zaměstnance a zaměstnavatele v letech 2023 a 2024

V roce 2023 platil zaměstnanec na zdravotní pojištění 4,5 % ze své hrubé mzdy. Zaměstnavatel odváděl za zaměstnance na zdravotní pojištění 9 % z jeho hrubé mzdy (Zákon č. 48/1997 Sb.). V rámci sociálního pojištění odváděl zaměstnanec 6,5 % ze své hrubé mzdy, přičemž celá tato částka šla na důchodové pojištění. Zaměstnavatel platil za zaměstnance na sociální pojištění 24,8 % z jeho hrubé mzdy (Zákon č. 589/1992 Sb.). Celkově tak zaměstnanec odváděl 11 % ze své hrubé mzdy. Zaměstnavatel celkem za zaměstnance odvádí 33,8 % z jeho hrubé mzdy.

V roce 2024 odváděl zaměstnanec i zaměstnavatel na zdravotní pojištění stejně jako v roce 2023. (Zákon č. 48/1997 Sb.). Změna ale proběhla u sociálního pojištění. Zaměstnanec odváděl v roce 2024 7,1 %, přičemž 0,6 % navíc tvořil odvod na nemocenské pojištění. Zaměstnavatel odváděl v roce 2024 za zaměstnance na sociální pojištění stejně jako v roce 2023 (Zákon č. 589/1992 Sb.). Celkové odvody zaměstnance v roce 2024 činily 11,6 % z jeho hrubé mzdy. Zaměstnavatel odváděl za zaměstnance celkem 33,8 % z jeho hrubé mzdy

3.3 Spotřební daně

Spotřební daně jsou selektivní daně ze spotřeby, které se týkají pěti komodit: minerálních olejů, lihu a lihovin, vína, piva a meziproductů, cigaret a tabákových výrobků. Jejich základ tvoří počet fyzických jednotek a mají pevné, diferencované sazby. Clo, ačkoli je specifickou daní ze spotřeby, je zvláštním neúvěrovým rozpočtovým příjmem spojeným s přechodem zboží přes hranice státu. Jeho význam v souvislosti s odstraňováním překážek pro volný pohyb zboží v mezinárodním měřítku klesá, přičemž celní politika v EU je jednotná (Hamerníková a Maaytová, 2010, s. 119).

4 Konsolidační balíček

Dne 1. ledna 2024 vstoupil v platnost nový daňový konsolidační balíček, který přináší řadu významných změn v oblasti daňové politiky České republiky. Tento balíček, schválený parlamentem a podepsaný prezidentem, je součástí širšího úsilí o konsolidaci veřejných financí a zajištění dlouhodobé fiskální stability. Konsolidační balíček také přináší změny v oblasti daně z příjmů fyzických osob, které se dotknou široké veřejnosti (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Změna, které se bude týkat všech vlastníků nemovitostí je zvýšení daně z nemovitých věcí a ponechání jejího výnosu obcím. Sazba daně z nemovitých věcí se zvýší v průměru o 80 %, což přinese dodatečný výnos ve výši 10 miliard Kč. Celá tato částka zůstane v rozpočtech obcí. Současně dojde k odpovídajícímu snížení příjmů obcí ze sdílených daní o stejnou částku v rámci rozpočtového určení daní. Aktuálně mají obce podíl 25,84 % na sdílených daních. V Česku je zdanění nemovitostí dlouhodobě nízké, což ještě posílilo zrušení daně z nabytí nemovitosti v roce 2020. V roce 2020 představoval výnos daně z nemovitých věcí pouze 0,6 % celkových daňových příjmů, což Českou republiku řadilo na 24. místo mezi zeměmi EU (Ministerstvo financí ČR, 2023).

4.1 Změny konsolidačního balíčku u FO / DPFO

Konsolidační balíček mění u fyzických osob hranici příjmů, na které se vztahuje vyšší sazba daně 23 %. V minulosti začínala 23% sazba daně na čtyřnásobku průměrné mzdy, nyní se však rozhodlo o snížení tohoto pásma na třínásobek. V roce 2025 se bude zvýšená sazba týkat větší populace obyvatel ČR. Zvýšená sazba se nyní bude uplatňovat při přesáhnutí 139 671 Kč. Dříve by občan musel odvádět se zvýšenou sazbou až od 186 228 Kč (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Dále se také zaměřil na zrušení některých daňových slev, které ovlivní daňová přiznání. Jedná se hlavně o zrušení slevy na studenta a školovné. Hlavním důvodem zrušení daňové slevy za umístění dítěte do předškolního zařízení je skutečnost, že tento benefit většinou využívají domácnosti se středními a vysokými příjmy, které mají dostatečně vysoký daňový základ. Naopak nízkopříjmové skupiny, jako například samoživitelé pracující na částečné úvazky, tuto podporu kvůli nízkému daňovému základu zpravidla nevyužívají, protože již uplatňují jiné daňové úlevy (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Hlavním důvodem zrušení slevy na studenta je nízká účinnost ve srovnání s běžnými studenty, kteří by v zásadě mohli využít standardní slevu na poplatníka. Ta umožňuje osvobození od daně u ročního příjmů do 205 600 Kč, což odpovídá průměrnému měsíčnímu výdělků přibližně 17 100 Kč. Dodatečná sleva na studenta tak reálně přinese výhodu pouze těm, kteří vydělávají

vyšší částky, zatímco studenti s nižšími příjmy ji nevyužijí vůbec. Navíc mezi příjemci této slevy mohou být i osoby, které sice mají status studenta, ale studium již aktivně nenavštěvují a jsou zapsány pouze formálně (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Sleva na dani na manželku bude nově omezena pouze na případy, kdy manžel či manželka pečují o dítě do 3 let věku. Hlavním důvodem této změny je snaha odstranit demotivační efekt současného nastavení, které může odrazovat poplatníky od vstupu na pracovní trh a zahájení významnější výdělečné činnosti, jelikož při překročení stanoveného příjmového limitu nárok na slevu zaniká (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Konsolidačního balíčku se také týká úprava daňového osvobození nepeněžních benefitů zaměstnancům. Nově budou nepeněžní benefity, které zaměstnavatel poskytne zaměstnanci, osvobozeny od daně z příjmů fyzických osob pouze do výše poloviny průměrné mzdy za dané zdaňovací období. Aktuálně tato hranice činí 21 125 Kč ročně a její výše se bude určovat na základě všeobecného vyměřovacího základu a přepočítacího koeficientu z předchozích let (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Zaměstnanci budou moci nadále čerpat benefity, jako jsou příspěvky na zájezdy, kulturní a sportovní akce nebo tištěné knihy. Penzijní spoření zůstává daňově zvýhodněné beze změny. U příspěvků na stravování se sjednotí podmínky pro daňové osvobození bez ohledu na formu příspěvku (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Další změnou v konsolidačním balíčku je zrušení daňového osvobození pro nadlimitní stravenky. V minulosti mohly být nadlimitní stravenky poskytovány bez omezení, na rozdíl od stravenkového paušálu, což umožňovalo čerpání stravovacích benefitů ve výrazně vyšších částkách – například tzv. manažerské stravenky v řádu stovek korun denně. Nová úprava tuto výjimku zruší a zároveň dojde k úpravě stravenkového paušálu, aby ho mohli spravedlivě využívat i zaměstnanci s delšími pracovními směnami (Ministerstvo financí ČR, 2023).

V souladu s doporučeními ekonomických odborníků dochází ke zvýšení odvodové zátěže pro osoby samostatně výdělečně činné. Konkrétně se v období 2024-2026 postupně navýší minimální vyměřovací základ pro sociální pojištění OSVČ z 25 % na 40 % průměrné mzdy (o 5 procentních bodů každý rok), čímž se přiblíží úrovni minimální mzdy. Současně se zvýší podíl základu daně, ze kterého OSVČ platí pojistné, z 50 % na 55 % (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Samotné zdanění zůstává pro obě skupiny (zaměstnance i OSVČ) shodné - 15% sazba daně pro základ daně do 36násobku průměrné mzdy a 23% sazba pro část základu přesahující tuto hranici. Rozdíl spočívá v tom, co tvoří základ daně - u zaměstnanců je to hrubá mzda, zatímco u OSVČ rozdíl mezi příjmy a výdaji (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Od 1. ledna 2025 dochází k omezení daňového osvobození při prodeji cenných papírů a podílů v obchodních společnostech. Nově bude stanoven limit osvobození příjmů z úplatného převodu podílů v obchodních korporacích a cenných papírů na 40 milionů Kč za zdaňovací období. Aby bylo zajištěno spravedlivé zdanění, bude umožněno přecenění nabývací hodnoty těchto podílů a cenných papírů k 31. prosinci 2024, čímž bude efektivně zdaněn pouze nárůst hodnoty, který nastane po 1. lednu 2025 (Ministerstvo financí ČR, 2023).

4.2 Změny konsolidačního balíčku u PO / DPPO

Dohody o provedení práce si prošly několika změnami. Od 1. 7. 2024 se zavedla povinná evidence všech zaměstnanců pracujících na základě dohody o provedení práce (dále jen DPP), bez ohledu na výši jejich příjmů. Dříve zaměstnavatelé přihlašovali do registru pojištěnců České správy sociálního zabezpečení (dále ČSSZ) pouze zaměstnance s příjmem nad 10 000 Kč. Zaměstnance s DPP, kteří nastoupili před 1. 7. 2024 a jejichž dohoda pokračovala v červenci téhož roku, bylo nutné přihlásit nejpozději do 20. 8. 2024, pokud dosud přihlášení nebyli. Zaměstnavatelé, kteří zaměstnávali pouze nepojištěné pracovníky na DPP, se museli nově registrovat do registru zaměstnavatelů ČSSZ do 31. 7. 2024. Navíc museli každý měsíc elektronicky hlásit seznam všech zaměstnanců na DPP včetně výše jejich příjmů (Česká správa sociálního zabezpečení, 2024).

Od 1. 1. 2025 došlo k další změně, kdy DPP začala být považována buď za klasické zaměstnání, nebo za zaměstnání malého rozsahu, podle výše sjednaného měsíčního příjmů. Výjimkou byly DPP v režimu "oznámené dohody", které šlo uplatnit pouze u jednoho zaměstnavatele, toho, kterého si zaměstnanec "rezervuje" jako první. Tento režim se měl začít uplatňovat od ledna 2025 a žádat o něj mělo být možné od 1. 1. 2025 do 20. 2. 2025. V režimu oznámené dohody měla rozhodná částka pro účast na pojištění činit 25 % průměrné mzdy (po zaokrouhlení na celé pětisetkoruny dolů), což bylo mírně více než současný limit 10 000 Kč (Česká správa sociálního zabezpečení, 2024).

Po schválení novely zákonodárci, ČSSZ nakonec oznámila, že 1. 1. 2025 vstoupila v platnost novela zákona o nemocenském pojištění, která zrušila dříve plánované změny u dohod o provedení práce související se zákonem č. 163/2024 Sb. Tato novela zcela zrušila právní

úpravu režimu tzv. oznámené dohody, o které je psáno výše (Česká správa sociálního zabezpečení, 2025).

Pro zaměstnance na DPP zůstaly zachovány dosavadní podmínky ohledně sčítání příjmů. U jednoho zaměstnavatele se příjmy z více DPP v daném měsíci sčítají, zatímco příjmy z DPP u různých zaměstnavatelů se nesčítají. Příjmy z DPP se také nekombinují s příjmy z jiných pracovněprávních vztahů. Od 1. 1. 2025 se však změnila částka rozhodná pro účast na nemocenském a důchodovém pojištění. Nově vznikla povinná účast při dosažení příjmu ve výši alespoň 25 % průměrné mzdy (po zaokrouhlení na celé pětisetkoruny dolů), což pro rok 2025 činí 11 500 Kč. Při dosažení této částky vzniká povinnost odvést pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Dále také pro zaměstnavatele zůstala povinnost měsíčně oznamovat zaměstnance na dohodu o provedení práce a jejich příjmy (Česká správa sociálního zabezpečení, 2025).

Další stěžejní změnou, která nastane pro právnické osoby je snížení počtu sazeb DPH na dvě základní ve výši 21 % a sníženou ve výši 12 %. Některé zboží a služby budou přesunuty ze snížené sazby do základní. Knihy budou nově osvobozeny od DPH. Změna je markantní hlavně pro firmy podnikající v restauračním odvětví, protože došlo k přesunutí některých položek do vyšší sazby DPH. Opatření by mělo přispět k větší efektivitě a transparentnosti systému DPH, snížit možnosti daňové optimalizace a zároveň odstranit nelogické situace, například tři různé sazby DPH u čepovaného piva. Sjednocení snížených sazeb DPH na 12 % by navíc mělo vést k snížení DPH u některých citlivých kategorií zboží a služeb, jako jsou potraviny kromě většiny nápojů, stavební práce, dětské autosedačky nebo pohřební služby. Knihy by neměly být zatíženy DPH (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Další změnou je zvýšení daně z příjmů právnických osob z 19 % na 21 %. Tato změna ovlivní všechny právnické osoby. Ministerstvo financí zvedlo sazbu daně z příjmů právnických osob, aby došlo k dorovnání ostatních sazeb v Evropské unii. Česká sazba totiž patřila k té nejnižší v celé Schengenské zóně (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Další úpravou je zdanění příjmů právnických osob z kurzových operací. Od 1. ledna 2024 se do základu daně právnických osob zahrnují pouze realizované kurzové operace. Právnické osoby mají nově možnost vyloučit nerealizované kurzové rozdíly ze základu daně v období jejich vzniku (zaúčtování) a započítat je až v okamžiku jejich skutečné realizace. Pro využití tohoto režimu je nutné oznámit správci daně vstup do systému. Současně se zpříšňuje možnost

jeho ukončení, aby se zamezilo účelovému přecházení mezi režimy a manipulaci se základem daně (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Další významnou změnou je, že od roku 2025 bude daňová uznatelnost při pořízení osobních automobilů pro podnikání omezena na první 2 miliony Kč z ceny vozu. Toto opatření reaguje na rozšířenou praxi, kdy podnikatelé kupují luxusní automobily primárně pro soukromé účely, čímž se ztrácí původní smysl daňového zvýhodnění firemních vozů. Ilustrativním příkladem je situace z roku 2020, kdy bylo 96 ze 101 nově registrovaných vozů Ferrari v České republice evidováno na firmy. Tato změna částečně obnovuje stav před rokem 2007, kdy zákon o dani z příjmů obsahoval limit 1,5 milionu Kč pro odpisování automobilů ze základu daně (Ministerstvo financí ČR, 2023).

Novou úpravou také dochází ke zrušení daňového osvobození u manažerských bytů. Toto osvobození bylo původně zavedeno kvůli postupnému převodu bytového fondu, který vlastnili velcí zaměstnavatelé z předrevoluční éry a který sloužil jako forma odměny pro vybrané zaměstnance. Díky přechodnému ustanovení se tato změna nedotkne osob, které již v těchto bytech bydlely před nabytím účinnosti nového zákona (Ministerstvo financí ČR, 2023).

5 Efektivní sazba daně a její výpočet

Efektivní daňová sazba představuje skutečné procentuální daňové zatížení, které odvádí jednotlivci nebo společnosti ze svých příjmů do státního rozpočtu. U fyzických osob jde o průměrnou daňovou sazbu uplatňovanou na veškeré jejich příjmy, ať už se jedná o příjmy ze zaměstnání či jiné výdělečné činnosti, nebo o pasivní příjmy jako jsou dividendy či výnosy z investic (Investopedia, 2024).

V případě firem a korporací efektivní daňová sazba vyjadřuje průměrnou míru zdanění jejich zisků před odečtením daně. Tento ukazatel se často liší od zákonné standardní daňové sazby, která je pevně stanovena zákonem jako určité procento (Investopedia, 2024).

Efektivní daňová sazba poskytuje ucelenější obraz o skutečné daňové zátěži poplatníka než standardní daňová sazba. Zatímco standardní sazba představuje pouze procentuální zdanění nejvyššího příjmového pásma daňového subjektu, efektivní sazba zohledňuje celkovou daňovou povinnost a zpravidla dosahuje nižších hodnot (Investopedia, 2024).

V progresivním daňovém systému, který uplatňují například Česká republika, podléhají různé úrovně příjmu odlišným sazbám daně, přičemž s rostoucím příjmem se zvyšuje i daňové zatížení. Dále je potřeba zmínit, že i když dva daňoví poplatníci mají stejnou sazbu standardní daně z příjmů, jejich efektivní daňové sazby se mohou výrazně lišit. Tento rozdíl je způsoben tím, jaké slevy na dani, či odečitatelné položky fyzická nebo právnická osoba uplatňuje (Investopedia, 2024).

Výpočet efektivní daně je velmi jednoduchý. U fyzické osoby se jedná o poměr mezi celkovou daní a zdanitelným příjmem. U právnické osoby je to poměr mezi celkovou vypočtenou daní a ziskem před zdaněním. Následující tabulka (Tabulka 1) přesně popisuje vzoreček pro výpočet.

Tabulka 1: Tabulka s výpočtem efektivní sazby daně u FO a PO

Typ osoby	Vzorec
Fyzická osoba	$\text{Efektivní sazba daně} = \frac{\text{celková daň}}{\text{zdanitelný příjem}}$
Právnická osoba	$\text{Efektivní sazba daně} = \frac{\text{celková daň}}{\text{zisk před zdaněním}}$

Zdroj: (vlastní zpracování dle Investopedia, 2024)

6 Dopady konsolidačního balíčku

Praktická část této bakalářské práce je zaměřena na analýzu konkrétních dopadů daňového konsolidačního balíčku na vybraný hotelový podnik. Cílem této analýzy je identifikovat a kvantifikovat změny v daňovém zatížení podniku, které vyplývají z implementace nových daňových opatření. Práce bude zkoumat, jak se tyto legislativní změny promítají do provozních nákladů, cenové politiky a celkové ziskovosti. Součástí analýzy bude porovnání daňového zatížení podniku před a po zavedení daňového konsolidačního balíčku s důrazem na identifikaci klíčových oblastí, které byly těmito změnami nejvíce zasaženy. Na základě zjištěných skutečností budou následně tyto zjištění interpretovány.

6.1 Představení vybraného podniku

Společnost vybraná k analýze konkrétních dopadů daňového konsolidačního balíčku provozuje hotel a restauraci. Předmět podnikání u této společnosti spadá do hostinské činnosti, který je zapsaný i ve výpisu z obchodního rejstříku u této společnosti. Hotel se nachází na Velkém náměstí v Hradci Králové. Původ budovy hotelu sahá až do 14. století, v minulosti sloužila jako měšťanský dům a prošla několika přestavbami (Interní dokumentace hotelu XYZ).

Hotel XYZ nabízí 33 zařízených pokojů a apartmánů, které nabízí 65 lůžek. Každý pokoj je vybaven klimatizací, minibarem a bezplatným Wi-Fi připojením. Některé pokoje mají výhled na historické náměstí. V hotelu se nachází vyhlášená restaurace, která nabízí českou i mezinárodní kuchyni. Restaurace připravuje sezonní menu využívající lokální suroviny. Hotel také nabízí bar se širokou nabídkou nápojů (Interní dokumentace hotelu XYZ).

Hotel poskytuje řadu služeb jako je například 24hodinová recepce a parkování v podzemních garážích. Hotel také nabízí konferenční prostory pro firemní akce a oslavy. Pro relaxaci mohou hosté využít wellness centrum se saunou a masáží. Je zde také možnost využít privátní wellness. Hotel XYZ je vysoce hodnocen svými hosty a získal několik ocenění. Mezi ně patří Certifikát výjimečnosti od TripAdvisor. Má také vysoké hodnocení na booking.com a dalších rezervačních portálech (Interní dokumentace hotelu XYZ).

V průběhu dlouholeté existence hotelu měl tu čest poskytovat ubytování mnoha významným osobnostem. Mezi hosty se objevili hlavy českého státu i předsedové vlád, renomovaní umělci z oblasti filmu a hudby, stejně jako přední představitelé byznysu. Pokoje hostily elitu české společnosti napříč různými obory, od politické scény přes kulturní sféru až po podnikatelský svět. Tato pestrá škála významných hostů svědčí o prestižní pověsti, kterou si hotel během své dlouhé existence vybudoval (Interní dokumentace hotelu XYZ).

6.1.1 Organizační struktura společnosti

Na vrcholu organizační struktury stojí generální ředitel, který má celkovou odpovědnost za chod hotelu. Generální ředitel stanovuje standardy, politiku hotelu a dohlíží na každodenní aktivity. U tohoto hotelu s 25 zaměstnanci je generální ředitel zároveň i majitel (Interní dokumentace hotelu XYZ).

Střední úroveň managementu tvoří vedoucí jednotlivých oddělení. Vedoucí recepce zodpovídá za rezervace, řešení stížností hostů a zajištění, že požadavky hostů jsou správně předány příslušným oddělením. Vedoucí stravovacího úseku má na starosti pokojovou službu, catering a každodenní aktivity hotelové restaurace a baru. Vedoucí úklidu dohlíží na všechny aspekty úklidu a údržby vzhledu hotelu (Interní dokumentace hotelu XYZ).

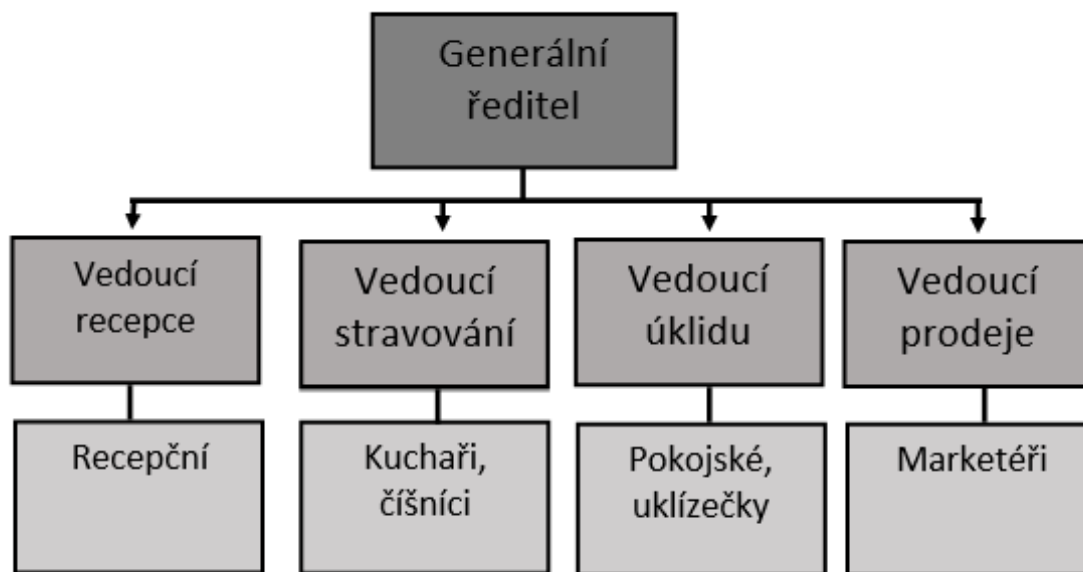
Operativní personál hotelu zahrnuje všechny zaměstnance, kteří pracují v různých odděleních. Recepce zahrnuje recepční a rezervační pracovníky. Stravovací úsek tvoří šéfkuchař, kuchaři, číšníci a barmani. Úsek úklidu zahrnuje pokojské a pracovníky prádelny (Interní dokumentace hotelu XYZ).

V hotelu této velikosti je běžné, že někteří zaměstnanci zastávají více rolí a oddělení nejsou tak striktně oddělena jako ve velkých hotelech. Například vedoucí recepce může mít na starosti i některé marketingové aktivity. Finanční manažer může zároveň spravovat i personální agendu. Tato struktura umožňuje efektivní komunikaci, jasné rozdělení odpovědností a zároveň dostatečnou flexibilitu pro každodenní provoz hotelu (Interní dokumentace hotelu XYZ).

Hotel XYZ navzdory své pozici prestižního ubytovacího zařízení v centru Hradce Králové, nemá ve své organizační struktuře samostatné finanční oddělení. Místo toho se vedení hotelu rozhodlo pro efektivnější řešení odpovídající velikosti podniku. Společnost vyjednala kompletní outsourcing účetnictví a finančních služeb, kterou vykonává specializovaná externí firma. Toto strategické rozhodnutí umožňuje managementu soustředit více času a energie na péči o hosty a zkvalitňování základních služeb hotelu (Interní dokumentace hotelu XYZ).

Díky outsourcingu finančních služeb může hotel využívat odborné znalosti specializované firmy v oblasti účetnictví, daňové optimalizace a finančního plánování, aniž by musel investovat do vytvoření a udržování vlastního finančního oddělení (Interní dokumentace hotelu XYZ).

Následující obrázek (Obrázek 1) znázorňuje organizační strukturu společnosti XYZ v roce 2024.

Obrázek 1: Organizační struktura hotelu XYZ

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

6.1.2 Zaměstnanci podniku v letech 2023 a 2024

Personální struktura společnosti XYZ prošla v letech 2023 a 2024 výrazným vývojem, který reflektuje rostoucí poptávku po službách hotelu a současně strategické rozhodnutí managementu posílit pracovní tým. V roce 2023 společnost zaměstnávala celkem 10 pracovníků na plný pracovní poměr, kteří tvořili stabilní jádro podniku a zajišťovali kontinuitu poskytovaných služeb. Tito zaměstnanci byli doplněni 8 pracovníky zaměstnanými na dohodu o provedení práce, kteří byli využíváni především pro pokrytí sezónních výkyvů v obsazenosti hotelu a při organizaci jednorázových akcí.

V následujícím roce 2024 došlo k významnému nárůstu počtu zaměstnanců, kdy firma rozšířila svůj tým stálých pracovníků na 12 osob zaměstnaných na plný pracovní poměr. Ještě výraznější nárůst byl zaznamenán u pracovníků na dohodu o provedení práce, jejichž počet vzrostl na 13. Tento trend odráží nejen celkový růst podniku, ale také adaptaci na změny v daňové legislativě, kdy společnost optimalizovala svou personální politiku v reakci na nové podmínky stanovené konsolidačním balíčkem.

6.1.3 Hospodářská situace společnosti v letech 2023 a 2024

Ekonomický stav podniku byl důkladně prozkoumán s využitím dat obsažených v účetní dokumentaci, zejména ve výkazu zisku a ztrát za hospodářské roky 2023 a 2024. Na základě těchto podkladů lze objektivně posoudit nejen aktuální stav, ale i vývojové tendence v ekonomické výkonnosti organizace.

Následující tabulka (Tabulka 2) znázorňuje hospodářské výsledky společností XYZ.

Tabulka 2: Hospodářské výsledky společnosti XYZ v tis. Kč

Položky	2023	2024
Provozní výnosy celkem	22 872	24 642
Provozní náklady celkem	20 239	21 389
Provozní VH	2 633	3 253
Finanční výnosy celkem	0	0
Finanční náklady celkem	-402	-436
Finanční VH	-402	-436
VH před zdaněním	2 231	2 817

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

7 Analýza daňových povinností u vybraného podniku

V této kapitole je pozornost zaměřena na komplexní rozbor daňových povinností společnosti XYZ s důrazem na tři klíčové daňové oblasti, a to daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a odvody za zaměstnance. Touto analýzou bude poskytnut ucelený pohled na daňovou problematiku v podniku.

7.1 Analýza daně z příjmů v letech 2023 a 2024

Tato podkapitola se věnuje analýze daně z příjmů v letech 2023 a 2024. Data jsou sbírána z výkazu zisku a ztrát z let 2023 a 2024. Dále jsou k analýze použity formuláře přiznání daně z příjmů právnických osob z let 2023 a 2024. V závěru této podkapitoly proběhne komparace zjištěných skutečností.

7.1.1 Analýza daně z příjmů v roce 2023

Společnost vykázala za účetní období roku 2023 kladný hospodářský výsledek, což se projevilo i v její daňové povinnosti. Za rok 2023 dosáhla výsledku hospodaření před zdaněním ve výši 2 231 000 Kč, což je výrazné zlepšení oproti ztrátě 1 301 000 Kč v předchozím roce. Tento pozitivní trend byl způsoben především nárůstem tržeb z prodeje výrobků a služeb, které vzrostly z 15 790 000 Kč v roce 2022 na 22 872 000 Kč v roce 2023.

V roce 2023 společnost odvedla na dani z příjmů právnických osob celkem 184 000 Kč, což představuje splatnou daň z příjmů. Společnost nevykázala žádnou odloženou daň. V předchozím roce 2022 společnost vzhledem k vykázané ztrátě neodváděla žádnou daň z příjmů.

Efektivní daňová sazba společnosti činí 7,92 %, což je výrazně nižší než zákonná sazba daně z příjmů právnických osob v České republice, která byla 19 %. Tento rozdíl naznačuje, že společnost využila některých zákonných možností pro optimalizaci daňové povinnosti, jako je uplatnění daňové ztráty z minulých let. Poměr mezi čistým ziskem 2 047 000 Kč a hrubým ziskem 2 231 000 Kč činí 91,75 %.

Závěrem lze konstatovat, že společnost v roce 2023 efektivně využila zákonných možností daňové optimalizace, zejména v souvislosti s uplatněním ztráty z předchozího roku. Pro budoucí období lze očekávat, že při pokračujícím pozitivním hospodářském vývoji se efektivní daňová sazba bude postupně přibližovat zákonné sazbě 21 %.

7.1.2 Analýza daně z příjmů v roce 2024

Analýza daně z příjmů a daňového zatížení za rok 2024 byla provedena na základě výkazu zisku a ztráty za rok 2024. Tato analýza poskytuje ucelený pohled na daňovou povinnost společnosti. Výsledek hospodaření před zdaněním činí 2 817 000 Kč. Sazba daně z příjmů právnických osob je stanovena na 21 %. Daň z příjmů byla vypočtena ve výši 591 570 Kč. Společnost nevyužila žádných možností daňové optimalizace, proto se základ daně rovná výsledku hospodaření před zdaněním a efektivní daňová sazba odpovídá zákonné sazbě 21 %.

Efektivní daňová sazba dosahuje 21 %, což představuje poměr daně z příjmů k výsledku hospodaření před zdaněním. Daňové zatížení z pohledu celkových výnosů činí 2,4 %, což je poměr daně z příjmů k celkovým provozním výnosům. Výsledek hospodaření po zdanění, tedy čistý zisk, dosáhl hodnoty 2 225 430 Kč. Poměr čistého zisku k zisku před zdaněním je 79 %, což znamená, že společnost si ponechává 79 % vytvořeného zisku.

Společnost v roce 2024 vykázala hospodářský výsledek před zdaněním ve výši 2 817 000 Kč. Bez využití jakýchkoliv daňových optimalizací odvedla na dani z příjmů 591 570 Kč, což představuje přesně 21 % ze zisku před zdaněním.

7.1.3 Komparace daně z příjmů mezi lety 2023 a 2024

Komparace daně z příjmů společnosti XYZ za roky 2023 a 2024 ukazuje několik významných rozdílů ve zdanění a hospodářských výsledcích. Hospodářský výsledek před zdaněním vzrostl z 2 231 000 Kč v roce 2023 na 2 817 000 Kč v roce 2024, což představuje nárůst o 586 000 Kč, tedy 26,3 %. Tento pozitivní trend potvrzuje pokračující zlepšování ekonomické situace společnosti, která ještě v roce 2022 vykazovala ztrátu 1 301 000 Kč.

V roce 2024 došlo k výraznému nárůstu odvedené daně z příjmů na 591 570 Kč oproti 184 000 Kč v roce 2023, což představuje zvýšení o 407 570 Kč, což je v přepočtu 221,5 %. Tento dramatický nárůst byl způsoben dvěma klíčovými faktory. Prvním faktorem bylo zvýšení zákonné sazby daně z příjmů z 19 % v roce 2023 na 21 % v roce 2024. Druhým faktorem bylo uplatnění celé daňové ztráty v roce 2023.

Zásadní rozdíl mezi oběma roky spočívá v přístupu k daňové optimalizaci. V roce 2023 společnost efektivně využila možnosti uplatnit daňovou ztrátu z předchozího roku 2022, což vedlo k výrazně nižší efektivní daňové sazbě, která činila 7,92 % oproti zákonné sazbě v roce 2023 a to 19 %. V roce 2024 společnost nevyužila žádných možností daňové optimalizace, proto se efektivní daňová sazba rovnala zákonné sazbě, tedy 21 %.

Čistý zisk vzrostl z 2 047 000 Kč v roce 2023 na 2 225 430 Kč v roce 2024, což představuje zvýšení o 178 430 Kč, což je v přepočtu 8,7 %. Tento nárůst je však výrazně nižší než nárůst zisku před zdaněním, což je důsledkem vyššího daňového zatížení. Poměr čistého zisku k zisku před zdaněním se snížil z 91,75 % v roce 2023 na 79 % v roce 2024. To znamená, že společnost si po zdanění ponechala výrazně menší podíl vytvořeného zisku než v předchozím roce.

Přestože společnost XYZ pokračuje v pozitivním hospodářském vývoji, její daňové zatížení se v roce 2024 výrazně zvýšilo. Tato situace byla způsobena kombinací vyšší zákonné sazby daně a absence daňových optimalizací, které byly k dispozici v předchozím roce.

Pokud by podnik v roce 2023 neuplatnil ztrátu z předchozího roku, jeho daňové zatížení by bylo výrazně vyšší. Výsledek hospodaření před zdaněním v roce 2023 činil 2 231 000 Kč. Standardní sazba daně z příjmů právnických osob v roce 2023 byla 19 %. Daň z příjmů bez uplatnění ztráty by činila 423 890 Kč. Bez uplatnění ztráty by se efektivní daňová sazba rovnala zákonné sazbě 19 % a daňové zatížení by tak bylo o 239 890 Kč vyšší.

Poměr čistého zisku k hrubému zisku by v takovém případě klesl z 91,75 % na 81 %. Daňový konsolidační balíček by u společnosti XYZ navýšil daňové zatížení u daně z příjmů právnických osob pouze o 2 procentní body, protože společnost neuplatňuje jiné daňové slevy nebo daňová zvýhodnění.

7.2 Analýza daně z přidané hodnoty v letech 2023 a 2024

Tato podkapitola bude zaměřena na komplexní rozbor daňových povinností vybraného podniku v oblasti DPH. Tato část práce poskytne detailní pohled na strukturu daně z přidané hodnoty, včetně analýzy vstupů DPH, uplatňovaných sazeb a celkové daňové zátěže podniku v uvedeném období. Zvláštní pozornost bude věnována meziročnímu srovnání let 2023 a 2024, které umožní identifikovat trendy a změny v daňovém zatížení společnosti. Analýza se bude opírat o interní účetní dokumenty podniku, především daňová přiznání k DPH a související evidenci realizace plateb za jednotlivé měsíce.

7.2.1 Analýza daně z přidané hodnoty v roce 2023

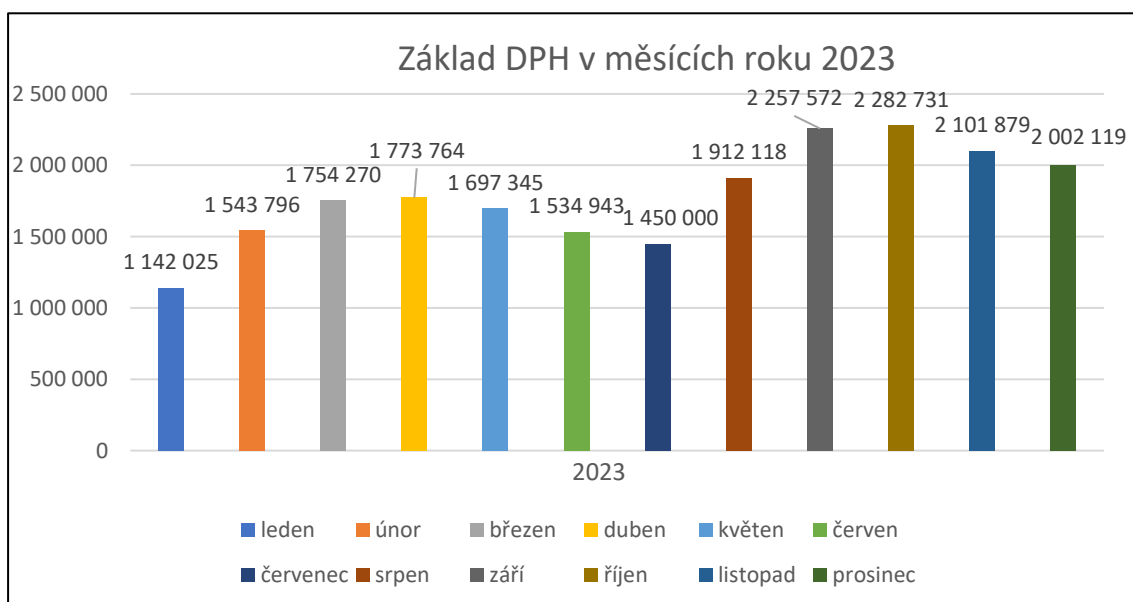
Na základě poskytnutých dokumentů byla připravena analýza daně z přidané hodnoty v hotelu XYZ za rok 2023. Tato analýza vychází z měsíčních přehledů realizace tržeb hotelu podle plateb, které poskytují detailní pohled na strukturu DPH v jednotlivých měsících.

Společnost XYZ v roce 2023 pracovala se dvěma sazbami DPH a osvobozeným plněním. Do osvobozeného plnění v tomto případě spadají místní poplatky z pobytu nebo storno poplatky.

Další využívanou sazbou je druhá snížená sazba, která se rovná 10 %. Do ní patří například ubytovací služby a stravovací služby. Druhou využívanou sazbou je sazba 15 %, patří do ní v tomto případě například nápoje nebo prodeje z minibarů. Poslední využívanou sazbou u společnosti XYZ je 21 %, do ní spadá například parkování, pronájem prostor nebo prodej alkoholických nápojů. Tato struktura odpovídá běžnému rozdělení sazeb DPH v hotelnictví a gastronomii v České republice.

Z analýzy vyplývá výrazná sezónnost v odvádění DPH, které kopíruje turistickou sezónu. Nejnižší odvody DPH jsou v zimních měsících jako je leden a únor. Postupný nárůst je patrný v jarních měsících v březnu, dubnu a květnu. Vrchol sezóny nastává v letních a pozdních letních měsících v červnu, červenci, srpnu a září. Druhý vrchol je patrný v říjnu.

Následující graf (Obrázek 2) znázorňuje základy DPH v jednotlivých měsících v roce 2023 v Kč.

Obrázek 2: Graf základů DPH v jednotlivých měsících v roce 2023

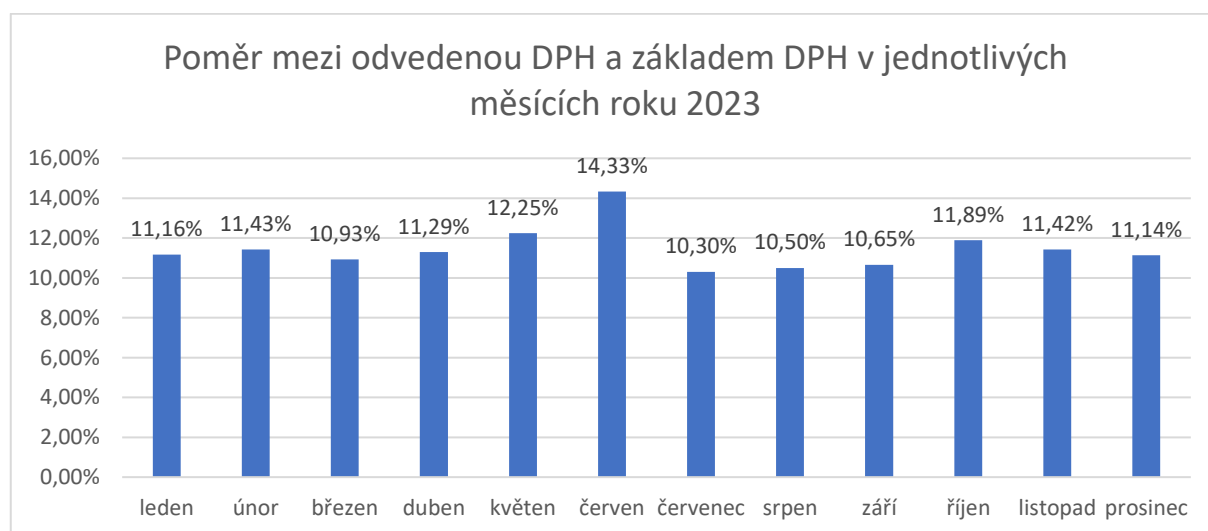
Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

Pro leden činil poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH 11,16 %, kdy odvedená DPH byla 127 432 Kč a základ daně 1 142 025 Kč. V únoru dosáhl poměr 11,43 % při DPH 176 392 Kč a základu 1 543 796 Kč. Březen přinesl mírný pokles na 10,93 %, s DPH ve výši 191 705 Kč ze základu 1 754 270 Kč. Duben zaznamenal opět nárůst na 11,29 % z odvedené daně 200 302 Kč a základu 1 773 764 Kč. V květnu bylo pozorováno zvýšení poměru mezi odvedenou daní a základem na 12,25 % při DPH 208 000 Kč a základu 1 697 345 Kč. Červen vykazoval nejvyšší poměr mezi odvedenou daní a základem daně z přidané hodnoty celého

roku, a to 14,33 % a to s odvedenou DPH 220 000 Kč a základem 1 534 943 Kč. Červenec naopak přinesl nejnižší poměr mezi odvedenou daní a základem daně, a to 10,30 % při DPH 149 292 Kč a základu 1 450 000 Kč. V srpnu poměr mírně vzrostl na 10,50 % z DPH 200 839 Kč a základu 1 912 118 Kč. Září pokračovalo v mírném růstu na 10,65 % při DPH 240 419 Kč a základu 2 257 572 Kč. Říjen zaznamenal výraznější nárůst na 11,89 % z DPH 271 511 Kč a základu 2 282 731 Kč. V listopadu poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH mírně klesl na 11,42 % při DPH 240 106 Kč a základu 2 101 879 Kč. Prosinec uzavřel rok s poměrem 11,14 % z DPH 223 056 Kč a základu 2 002 119 Kč.

Z výsledků je patrné, že poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH se během roku pohybovala mezi 10,30 % a 14,33 %.

Následující graf (Obrázek 3) znázorňuje vývoj poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH u společnosti XYZ v procentuálním vyjádření.

Obrázek 3: Graf poměrů mezi odvedenou DPH a základem DPH v jednotlivých měsících v roce 2023

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

Průměrný poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH za rok 2023 činil 11,42 %, což je dáno převahou služeb se sníženou 10% sazbou DPH, které tvoří přibližně 75 % základu daně. Nejvyšší podíl plnění v základní sazbě 21 % byl zaznamenán v únoru, kdy dosáhl 13,2 % z celkového základu DPH a březnu, kde činil až 16,7 % z celkového základu daně z přidané hodnoty. Tyto hodnoty souvisí s vyšším podílem pronájmů prostor a techniky pro firemní akce v tomto období.

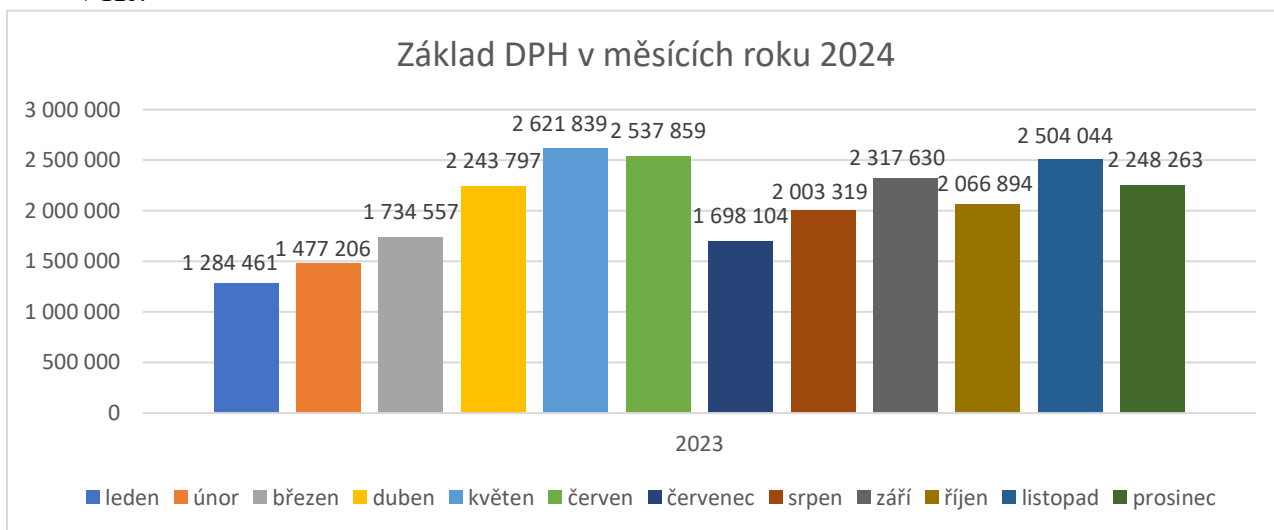
Hotel XYZ vykazuje stabilní plnění DPH s výraznou sezónností odpovídající charakteru podnikání. V roce 2023 převažovala plnění v 10% sazbě DPH, což odpovídá zaměření na ubytovací a stravovací služby. Celkové plnění DPH za rok 2023 činilo 21 452 562 Kč.

7.2.2 Analýza daně z přidané hodnoty v roce 2024

Hotel XYZ od roku 2024 pracuje se dvěma sazbami DPH a s osvobozeným plněním. Jedná se tedy o osvobozená plnění, 12% sníženou a 21% základní sazbu. Snížená sazba nahradila od 1. ledna 2024 dřívější dvě snížené sazby (10 % a 15 %) v rámci daňové konsolidace. Do 12% sazby patří v tomto případě například ubytovací služby, stravovací služby, wellness služby. Tato struktura odpovídá aktuálnímu rozdělení sazeb DPH.

Z analýzy DPH v hotelu XYZ za rok 2024 vyplývá výrazná sezónnost v daňových odvodech, která kopíruje turistickou sezónu stejně jako v přechodím roce. Nejnížší odvody DPH byly zaznamenány v zimních měsících, a to konkrétně v lednu a únoru. Postupně se projevil nárůst v jarních měsících, tedy v březnu, dubnu a květnu. Letní měsíce přinesly různorodé výsledky, avšak významný nárůst nastal v září. Říjen přinesl mírný pokles, v listopadu hotel vykázal stabilní výsledky. V posledním měsíci prosinci hotel zaznamenal mírný pokles.

Následující graf (Obrázek 4) znázorňuje základy DPH v jednotlivých měsících v roce 2024 v Kč.

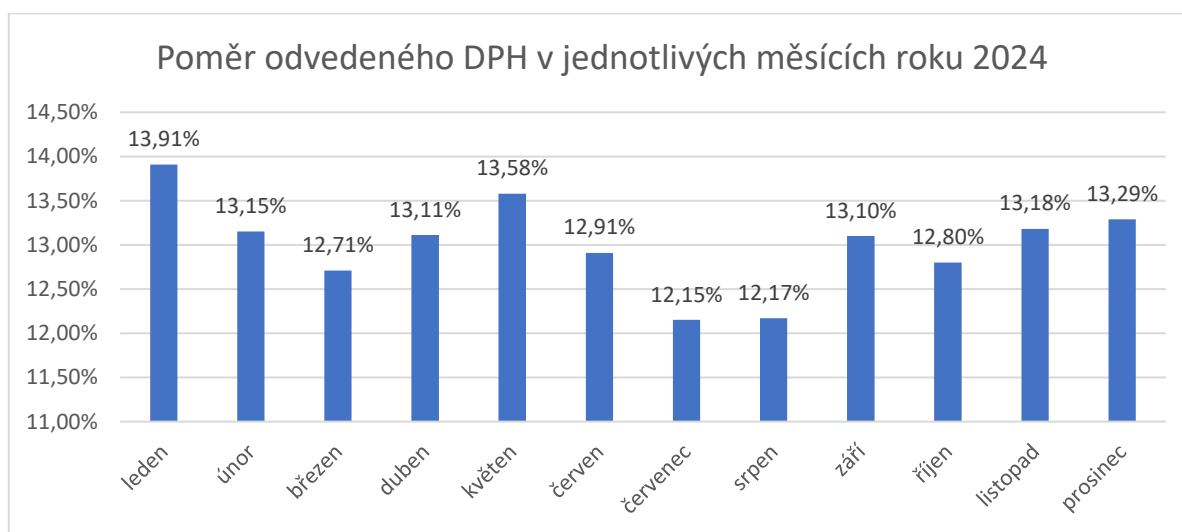
Obrázek 4: Graf základů DPH v měsících roku 2024

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

V lednu činil poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH 13,91 %. V únoru klesl poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH na 13,15 %. Březen přinesl další pokles na 12,71 %. V dubnu poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH vzrostl na 13,11 %. Květen

zaznamenal další nárůst poměru na 13,58 %. V červnu poměr poklesl na 12,91 %. Červenec vykázal nejnižší poměr celého roku, a to 12,15 %. V srpnu zůstal poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH téměř stejný, a to konkrétně 12,17 %. Září přineslo nárůst poměru na 13,10 %. V říjnu mírně poměr poklesl na 12,80 %. Listopad zaznamenal nárůst na 13,18 % a prosinec uzavřel rok s poměrem 13,29 %.

Následující graf (Obrázek 5) znázorňuje vývoj poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH v roce 2024 u společnosti XYZ v procentuálním vyjádření.

Obrázek 5: Graf poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH v jednotlivých měsících v roce 2024

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

Celkový základ DPH za rok 2024 činil 24 737 973 Kč a celková plnění DPH za rok 2024 dosáhla hodnoty 3 218 292 Kč. Průměrný poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH za celý rok 2024 byla 13,01 %. Poměr se během roku pohyboval v rozmezí od 12,15 % do 13,91 %.

7.2.3 Komparace daně z přidané hodnoty mezi lety 2023 a 2024

Komparace DPH mezi lety 2023 a 2024 ukazuje několik významných rozdílů v poměrech mezi odvedenou DPH a základem DPH. V roce 2023 se poměry pohybovaly v rozmezí 10,30 % až 14,33 %. V roce 2024 bylo rozpětí užší, od 12,15 % do 13,91 %. Průměrný poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH vzrostl z 11,42 % v roce 2023 na 13,01 % v roce 2024, což představuje nárůst o 1,59 procentního bodu. Tento nárůst pravděpodobně souvisí se změnou struktury sazeb DPH v roce 2024, kdy došlo ke sjednocení snížených sazeb.

Při pohledu na zimní měsíce vidíme, že v lednu poměr vzrostl z 11,16 % v roce 2023 na 13,91 % v roce 2024. V únoru vzrostl poměr z 11,43 % na 13,15 %. Základ daně v lednu vzrostl z 1 142 025 Kč na 1 284 461 Kč, což představuje nárůst o 12,5 %. Odvedená DPH v lednu vzrostla ze 127 432 Kč na 178 678 Kč, což znamená nárůst o 40,2 %.

Jarní měsíce přinesly také zvýšení poměrů ve všech sledovaných měsících. V březnu došlo k nárůstu z 10,93 % na 12,71 % a v dubnu z 11,29 % na 13,11 %. Nejvýraznější nárůst základu daně byl zaznamenán v květnu, kdy hodnota vzrostla z 1 697 345 Kč na 2 621 839 Kč, což představuje nárůst o 54,5 %. Odvedená DPH v květnu vzrostla z 208 000 Kč na 356 002 Kč, což je nárůst o 71,2 %.

Letní měsíce vykazovaly zajímavý vývoj poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH. Červen 2023 vykazoval vysoký poměr 14,33 %, který v roce 2024 klesl na 12,91 %. V červenci a srpnu vzrostly sledované poměry, konkrétně z 10,30 % na 12,15 % v červenci a z 10,50 % na 12,17 % v srpnu. Základ daně v červnu vzrostl nejvýrazněji, a to z 1 534 943 Kč na 2 537 859 Kč, což představuje nárůst o 65,3 %.

V podzimních a zimních měsících došlo ve všech případech k nárůstu poměrů. Nejmenší nárůst základu daně byl zaznamenán v říjnu, kdy došlo dokonce k poklesu z 2 282 731 Kč na 2 066 894 Kč, což představuje pokles o 9,5 %. Prosinec zaznamenal nárůst poměru mezi odvedenou DPH a základem daně z 11,14 % na 13,29 %.

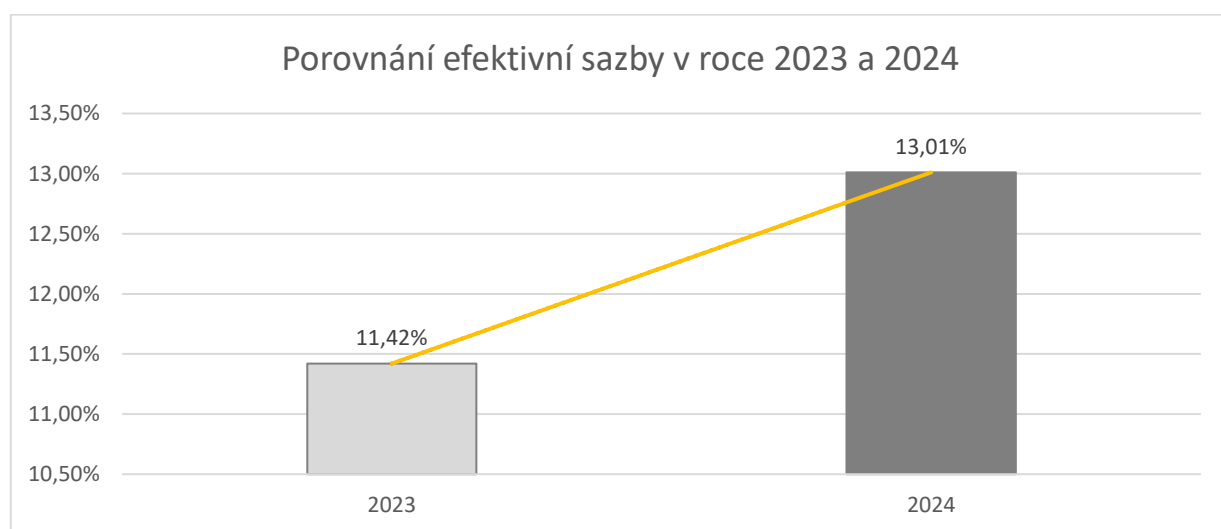
Z hlediska celkových hodnot došlo k významnému růstu. Celkový základ DPH vzrostl z 21 452 562 Kč v roce 2023 na 24 737 973 Kč v roce 2024, což představuje nárůst o 15,3 %. Celková odvedená DPH vzrostla z 2 449 054 Kč v roce 2023 na 3 218 292 Kč v roce 2024, což znamená nárůst o 31,4 %. Rozdíl mezi procentuálním nárůstem základu daně a odvedené DPH je způsoben zvýšením průměrného poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH.

V obou letech jsou patrné sezónní výkyvy, které kopírují turistickou sezónu. Rok 2024 však vykazuje vyrovnanější rozložení tržeb během roku s méně výraznými propady v mimosezónních měsících. V roce 2023 byly nejvyšší základy DPH v září a říjnu, zatímco v roce 2024 to bylo v květnu a listopadu.

Na základě komparace byl potvrzen hlavní důvod odchylek v poměrech mezi odvedenou DPH a základem DPH mezi lety 2023 a 2024, a to sjednocení dřívějších dvou snížených sazeb (10 % a 15 %) do jedné 12% sazby. Hotel XYZ měl menší daňovou zátěž z hlediska DPH v roce 2023. Průměrný poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH činila 11,42 % v roce 2023. V roce

2024 tento poměr vzrostl na 13,01 %. Tento nárůst o 1,59 % znamená výrazně vyšší daňovou zátěž v roce 2024. Hlavním důvod může být, že v portfoliu služeb hotelu převažovaly položky dříve zdaněné 10% sazbou. Tyto položky byly v roce 2024 zdaněny vyšší 12% sazbou. Tato změna vedla k nárůstu daňové zátěže. Jedním z dalších ukazatelů může být informace o výrazném rozdílu mezi nárůstem základu daně (15,3 %) a nárůstem celkové odvedené DPH (31,4 %) mezi lety 2023 a 2024.

Následující graf (Obrázek 6) porovnává vývoj poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH mezi lety 2023 a 2024 ve společnosti XYZ v procentuálním vyjádření.

Obrázek 6: Graf porovnání poměru mezi odvedenou DPH a základem DPH mezi lety 2023 a 2024

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

7.3 Analýza odvodů za zaměstnance v letech 2023 a 2024

V rámci této podkapitoly je provedena komplexní analýza zákonných odvodů za zaměstnance společnosti v letech 2023 a 2024, které představují jednu z nejvýznamnějších nákladových položek pro zaměstnavatele. Jejich výše je přímo úměrná mzdovým nákladům a počtu zaměstnanců, přičemž je nutné zohlednit také strukturu pracovních poměrů jako jsou pracovní smlouvy, dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti.

7.3.1 Analýza odvodů za zaměstnance v roce 2023

Na základě interních dokumentů, tedy výkazu zisku a ztrát za rok 2023 a výkazu úplných nákladů práce za rok 2023 je provedena analýza odvodů za zaměstnance společnosti XYZ za rok 2023. Z výkazu úplných nákladů práce je patrné, že společnost v roce 2023 zaměstnávala

8 zaměstnanců na plný úvazek. Současně zaměstnávala 10 zaměstnanců na dohodu o provedení práce.

Z výkazu zisku a ztráty za rok 2023 vyplývá, že celkové osobní náklady dosáhly výše 5 070 000 Kč, z toho mzdové náklady činily 3 908 000 Kč a náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění 1 151 000 Kč.

Poměr nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění k hrubým mzdám činí přibližně 29,5 %. Tato hodnota je nižší než standardní odvody zaměstnavatele v České republice za rok 2023, které představují 24,8 % na sociální pojištění a na zdravotní pojištění 9 % z hrubé mzdy. Celkem tedy standardní odvody zaměstnavatele činily 33,8 % z hrubé mzdy. Nižší poměr odvodů může být způsoben zaměstnáváním osob na dohodu o provedení práce, kde se při odměně do 10 000 Kč měsíčně neodvádělo pojistné na sociální a zdravotní pojištění.

Z celkových výkonových nákladů 14 431 000 Kč představují osobní náklady 5 059 000 Kč, což je přibližně 35 % celkových výkonových nákladů. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění dosáhly 1 151 000 Kč, což činí 8 % celkových výkonových nákladů společnosti. Odvody za zaměstnance tedy tvoří významnou část nákladů společnosti XYZ.

7.3.2 Analýza odvodů za zaměstnance v roce 2024

Na základě interních dokumentů společnosti XYZ je zřejmé, že společnost v roce 2024 zaměstnávala celkem 12 zaměstnanců na plný úvazek. Současně společnost eviduje 13 zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce.

Výkaz zisku a ztrát a výkaz úplných nákladů práce poskytuje detailní přehled o nákladech souvisejících se zaměstnanci. Mzdové náklady společnosti dosahují výše 6 272 340 Kč. Náklady na sociální a zdravotní pojištění činí 1 947 562 Kč. Celkové osobní náklady společnosti tak dosahují hodnoty 8 219 902 Kč za sledované období.

Po analýze poměru odvodů je zřejmé, že náklady na sociální a zdravotní pojištění představují 31,05 % mzdových nákladů. Tento poměr je nižší než standardní zákonné odvody zaměstnavatele v České republice pro rok 2024, které činí celkem 33,8 %, z čehož 24,8 % připadá na sociální pojištění a 9 % na zdravotní pojištění.

Zjištěný nižší poměr odvodů může být způsoben několika faktory. Prvním z nich je větší podíl zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce, u kterých se při odměně do 10 000 Kč měsíčně neodvádí pojistné na sociální ani zdravotní pojištění. Dalším možným faktorem je

potenciální zaměstnávání osob se zdravotním postižením, u nichž mohou být aplikovány slevy na odvodech.

V souhrnu lze konstatovat, že společnost v roce 2024 významně navýšila počet zaměstnanců, kteří pracují na hlavní pracovní poměr, což se odpovídajícím způsobem promítlo do celkových osobních nákladů. Podíl odvodů na sociální a zdravotní pojištění ve výši 31,05 % je mírně pod standardní zákonnou sazbou, což naznačuje určitou míru optimalizace nákladů prostřednictvím různých forem pracovních poměrů.

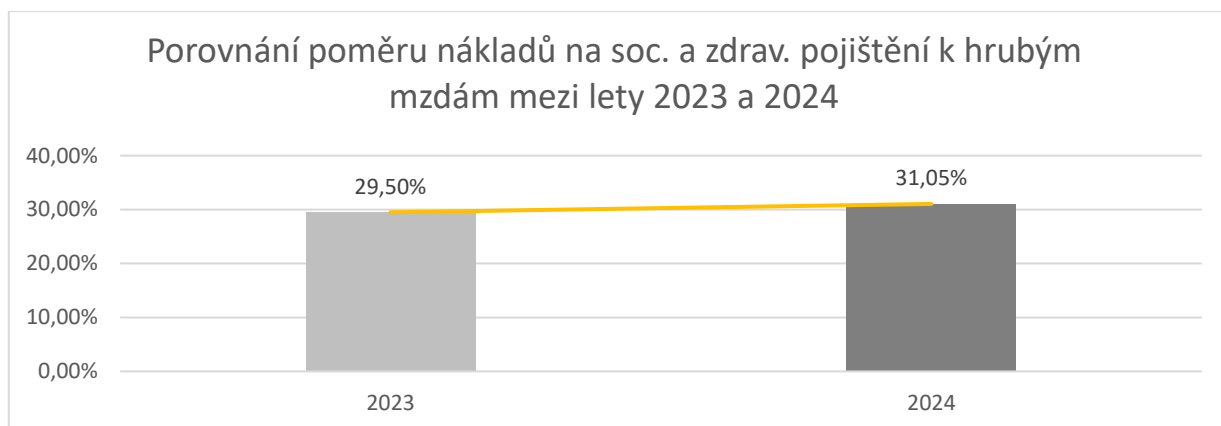
7.3.3 Komparace odvodů za zaměstnance mezi lety 2023 a 2024

V analyzovaném období došlo k významnému nárůstu zaměstnanců společnosti XYZ. Zatímco v roce 2023 společnost zaměstnávala 8 pracovníků na plný úvazek, v roce 2024 jejich počet vzrostl na 12, což představuje nárůst o 50 %. Obdobně vzrostl i počet zaměstnanců pracujících na dohodu o provedení práce z 10 v roce 2023 na 13 v roce 2024, tedy o 30 %.

Následkem zvýšení počtu zaměstnanců došlo k odpovídajícímu nárůstu osobních nákladů. Celkové osobní náklady vzrostly z 5 070 000 Kč v roce 2023 na 8 219 902 Kč v roce 2024, což představuje nárůst o 62,1 %. Mzdové náklady se zvýšily z 3 908 000 Kč na 6 272 340 Kč, tedy o 60,5 %. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění vzrostly z 1 151 000 Kč na 1 947 562 Kč, což znamená nárůst o 69,2 %.

Srovnání poměru nákladů na sociální a zdravotní pojištění k hrubým mzdám. V roce 2023 činil tento poměr 29,5 %, zatímco v roce 2024 vzrostl na 31,05 %. V obou letech je tento poměr pod standardní zákonnou sazbou 33,8 % z toho 24,8 % sociální pojištění a 9 % zdravotní pojištění. Meziročně však došlo k přiblížení k této standardní sazbě o 1,55 procentního bodu.

Následující graf (Obrázek 7) znázorňuje porovnání poměru skutečných a standardních nákladů na sociální a zdravotní pojištění k hrubým mzdám mezi lety 2023 a 2024 ve společnosti XYZ v procentuálním vyjádření.

Obrázek 7: Graf porovnání poměru nákladů na soc. a zdrav. pojištění k hrubým mzdám mezi lety 2023 a 2024

Zdroj: (vlastní zpracování dle interní dokumentace společnosti XYZ)

V obou letech jde nižší poměr odvodů vysvětlit především zaměstnáváním osob na dohodu o provedení práce, u kterých se při odměně do 10 000 Kč měsíčně neodvádělo pojistné. Přestože se struktura zaměstnanců změnila tím, že se zvýšil podíl plných úvazků vůči DPP, poměr odvodů k hrubým mzdám se meziročně zvýšil. To může naznačovat, že v roce 2024 došlo k mírnému snížení efektivity optimalizace nákladů na odvody ve srovnání s rokem 2023. V roce 2024 došlo ke kvantitativnímu nárůstu počtu zaměstnanců a souvisejících nákladů.

8 Formulace závěrů

Provedená analýza daňových dopadů konsolidačního balíčku na hotel XYZ prokázala významné změny v daňovém zatížení společnosti po jeho implementaci od 1. ledna 2024. Konsolidační balíček měl dvousečný dopad na ekonomickou situaci podniku, přičemž nejméně výrazněji se projevil v oblasti daně z příjmů právnických osob a daně z přidané hodnoty.

V oblasti daně z příjmů právnických osob došlo k enormnímu nárůstu daňové povinnosti společnosti o 221,5 %, kdy odvedená daň vzrostla ze 184 000 Kč v roce 2023 na 591 570 Kč v roce 2024. Tento výrazný nárůst byl způsoben kombinací dvou faktorů – zvýšením zákonné sazby daně z 19 % na 21 % a absencí možnosti uplatnění daňové ztráty z minulých let, kterou společnost využila v roce 2023. V důsledku toho se efektivní daňová sazba zvýšila z 7,92 % na plných 21 %, což znamená, že podnik si po zdanění ponechal pouze 79 % vytvořeného zisku oproti 91,75 % v předchozím roce.

Významný dopad konsolidačního balíčku byl zaznamenán také v oblasti daně z přidané hodnoty. Průměrný poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH vzrostl z 11,42 % v roce 2023 na 13,01 % v roce 2024, což představuje nárůst o 1,59 %. Tento nárůst byl primárně způsoben sjednocením dvou snížených sazeb DPH, které byly původně 10 % a 15 %, do jednotné 12% sazby. Vzhledem k tomu, že v portfoliu služeb hotelu převažovaly položky dříve zdaněné 10% sazbou, měla tato změna na podnik negativní dopad. Celkové odvody DPH vzrostly o 31,4 % na 3 218 292 Kč, přičemž základ daně se zvýšil pouze o 15,3 %, což jasně ilustruje zvýšené daňové zatížení v této oblasti.

V oblasti odvodů za zaměstnance neměl konsolidační balíček přímý legislativní dopad na straně zaměstnavatele. Přesto došlo k meziročnímu nárůstu celkových odvodů o 69,2 % na 1 947 562 Kč, což bylo způsobeno především personálním růstem společnosti. Poměr nákladů na sociální a zdravotní pojištění k hrubým mzdám vzrostl z 29,5 % na 31,05 %, ale stále zůstává pod standardní zákonnou sazbou 33,8 %. Toto svědčí o efektivní personální politice podniku, který i nadále využívá dohody o provedení práce s odměnou do 10 000 Kč měsíčně, u nichž se neodvádí pojistné.

Navzdory zvýšenému daňovému zatížení vykazuje hotel XYZ solidní ekonomické výsledky. Provozní výnosy společnosti vzrostly meziročně o 7,7 % na 24 642 000 Kč a čistý zisk se zvýšil o 8,7 % na 2 225 430 Kč. Jako rizikový faktor se jeví finanční náklady ve výši 436 000 Kč, které snížily celkový hospodářský výsledek o 15,5 %.

Z analýzy vyplývá, že konsolidační balíček měl na společnost XYZ nezanedbatelný dopad, především v podobě vyšší daňové zátěže. Přesto podnik dokázal tyto negativní vlivy kompenzovat zvýšením tržeb a změnou personální struktury. Dále by bylo přínosné přehodnotit cenovou politiku u služeb zdaněných 12% sazbou DPH a pokračovat v efektivním řízení personálních nákladů.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá analýzou daňových dopadů konsolidačního balíčku na vybranou hotelovou společnost XYZ. Jak je stanoveno v úvodu práce, hlavním cílem je identifikovat a analyzovat změny v daňovém zatížení podniku, které vyplynuly z implementace nových daňových opatření platných od 1. ledna 2024, a to ve třech klíčových oblastech, kterými je daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a odvody za zaměstnance.

V teoretické části práce jsou nejprve charakterizovány jednotlivé daně a jejich význam v daňovém systému České republiky. Rovněž je vysvětlena problematika daně z příjmů včetně možností daňové optimalizace, daňové uznatelnosti nákladů a odčitatelných položek. Dále je rozebrána daň z přidané hodnoty, její fungování a význam pro státní rozpočet. Rovněž je popsán systém odvodů za zaměstnance na sociální a zdravotní pojištění. Samostatná kapitola je věnována konsolidačnímu balíčku a změnám, které tento legislativní soubor opatření přinesl v jednotlivých daňových oblastech.

V praktické části práce je nejprve představena vybraná hotelová společnost XYZ včetně její organizační struktury, personálního zajištění a hospodářské situace v letech 2023 a 2024. Následně je provedena detailní analýza a komparace daňových povinností podniku v těchto dvou letech, tedy před a po implementaci konsolidačního balíčku.

Z provedené analýzy vyplývá, že implementace konsolidačního balíček měla na ekonomickou situaci podniku pozorovatelný dopad. V oblasti daně z příjmů právnických osob došlo k nárůstu daňové povinnosti, kdy odvedená daň se více než ztrojnásobila oproti předchozímu roku. Tento výrazný nárůst je způsoben kombinací dvou faktorů, a to mírným zvýšením zákonné sazby daně, a především absencí možnosti uplatnění daňové ztráty z minulých let, kterou společnost využila v předchozím období. V důsledku toho se efektivní daňová sazba zvýšila na plnou zákonnou výši, což významně snížilo disponibilní zisk podniku.

Podobně významný dopad je zaznamenán v oblasti daně z přidané hodnoty. Průměrný poměr mezi odvedenou DPH a základem DPH vzrostl o více než jedno procento mezi sledovanými lety. Tento nárůst je primárně způsoben sjednocením dvou snížených sazeb DPH do jednotné sazby. Vzhledem k tomu, že v portfoliu služeb hotelu převažovaly položky dříve zdaněné nižší sazbou, měla tato změna na podnik převážně negativní dopad. Celkové odvody DPH vzrostly výrazně více než samotný základ daně, což jasně dokazuje zvýšené daňové zatížení v této oblasti.

V oblasti odvodů za zaměstnance konsolidační balíček nemá přímý legislativní dopad na straně zaměstnavatele. Přesto došlo k významnému meziročnímu nárůstu celkových odvodů, což je způsobeno především personálním růstem společnosti, kdy počet zaměstnanců na plný úvazek vzrostl o polovinu a počet pracovníků na dohodu o provedení práce se také podstatně zvýšil. Poměr nákladů na sociální a zdravotní pojištění k hrubým mzdám mírně vzrostl, ale stále zůstává pod standardní zákonnou sazbou, což svědčí o efektivní personální politice podniku.

Navzdory zvýšenému daňovému zatížení dosáhl hotel v analyzovaném období pozitivních ekonomických výsledků. Provozní výnosy společnosti vzrostly meziročně a čistý zisk se rovněž zvýšil. Tento fakt svědčí o dobré adaptaci podniku na změněné podmínky a schopnosti kompenzovat vyšší daňové zatížení zvýšením tržeb a optimalizací nákladů.

Dále jsou v praktické části identifikovány a detailně analyzovány daňové dopady konsolidačního balíčku na zkoumanou společnost, přičemž bylo zjištěno, že nejvýznamnější dopad měl konsolidační balíček v oblasti daně z příjmů právnických osob a daně z přidané hodnoty. Pro budoucí období by bylo vhodné zvážit další možnosti daňové optimalizace, zejména v oblasti daně z příjmů, a rovněž přehodnotit cenovou politiku u služeb zdaněných 12% sazbou DPH.

V širším kontextu lze říci, že konsolidační balíček, jehož cílem bylo zvýšení příjmů státního rozpočtu, skutečně vedl ke zvýšení daňového zatížení analyzovaného podniku. Tato případová studie tak přináší konkrétní důkaz o dopadech legislativních změn na podnikatelský sektor a může sloužit jako podklad pro další výzkum v této oblasti.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, 2024. *Od srpna čekají zaměstnavatele u dohod o provedení práce změny*. Online. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/-/od-srpna-cekaji-zamestnavatele-u-dohod-o-provedeni-prace-zmeny>. [cit. 2025-03-23].

ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, 2025. *Dohody o provedení práce – pravidla pro účast na pojištění od 1. 1. 2025*. Online. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/-/dohody-o-provedeni-prace-pravidla-pro-ucast-na-pojisteni-od-1-1-2025>. [cit. 2025-03-23].

FINANČNÍ SPRÁVA ČR, 2024a. *Daňový kalendář*. Online. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/danovy-kalendar>. [cit. 2024-11-28].

FINANČNÍ SPRÁVA ČR, 2024b. *Obecné informace*. Online. Finanční správa. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>. [cit. 2024-11-28].

FINANČNÍ SPRÁVA ČR, 2025. *One Stop Shop (OSS)*. Online. Dostupné z: <https://financnisprava.gov.cz/cs/mezinarodni-spoluprace/mezinarodni-spoluprace-a-dph/one-stop-shop-oss>. [cit. 2025-02-27].

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena, 2010. *Veřejné finance*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-807-3574-970. Dostupné také z: http://toc.nkp.cz/NKC/201003/contents/nkc20102087649_1.pdf.

Interní dokumentace společnosti XYZ

INVESTOPEDIA, 2024. *Effective Tax Rate: How It's Calculated and How It Works*. Online. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/effectivetaxrate.asp>. [cit. 2025-04-23].

KUBÁTOVÁ, Květa, 2015. *Daňová teorie a politika*. 6., aktual. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-841-3.

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2023. *Ozdravný balíček*. Online. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/ozdravny-balicek>. [cit. 2025-01-26].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2024a. *Státní rozpočet 2024 v kostce*. Online. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/attachments/2024-03-26_Statni-rozpocet-2024-v-kostce_v02.pdf. [cit. 2025-04-02].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR, 2024b. *Pokladní plnění státního rozpočtu 2023* Online. Dostupné z: https://www.mfcr.cz/assets/attachments/2024-01-04_Prezentace-Hospodareni-SR-2023.pdf. [cit. 2024-11-27].

MÜLLEROVÁ, Libuše a MOLÍN, Jan, 2020. *Daně v účetnictví ČR - I.* Vysokoškolská skripta. V Praze: Vysoká škola ekonomická, Nakladatelství Oeconomica. ISBN 978-80-245-2388-0.

PORTÁL POHODA, 2021. *Daňově uznatelné a neuznatelné náklady*. Online. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/danove-uznatelne-a-neuznatelne-naklady/>. [cit. 2025-04-02].

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY, 2022. *Daně z příjmů fyzických osob*. Online. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/informace/dane-z-prijmu-fyzickych-osob-INF-293>. [cit. 2024-11-17].

PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY, 2024. *Registrace k DPH*. Online. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/informace/registrace-k-dph-INF-204>. [cit. 2024-12-07].

ŠIROKÝ, Jan, 2015. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Vzdělávání a certifikace účetních. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-785-0.

VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-362-3.

VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.

Zákon č. 235/2004 Sb. Zákon o dani z přidané hodnoty, 2004. In: 78/2004.

Zákon č. 48/1997 Sb.: Zákon o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, 1997. In: 48.

Zákon č. 586/1992 Sb.: Zákon České národní rady o daních z příjmů, 1992. In: 586.

Zákon č. 589/1992 Sb.: Zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, 1992. In: 589